

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (1430) 1977 LIEPA - JULY 7

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Kas laimi?

Pažvelgę į dabartinį pasaulį, matome, kad vyksta gana įtempta kova — rungtis milžiniškos jėgos. Tai procesas, kuris prasidėjo su žmonijos atsiradimu, su Kaino ir Abelio tragedija. Jis pasiekė ir mūsų laikus, nežiūrind didžiausių pastangų stabilizuoti taiką. Visa žmonijos istorija yra kruvinais karais nusėtas laukas. Tie karai, kaip vulkanai, vis prasiveržia iš naujo dėl daugybės priežasčių — politinių, idėjinių, ekonominių, ambicinių. Didžiausia betgi pagunda, vedanti tautas ir valstybes į karą, yra fizinė jėga. Ten, kur susiformuoja didelė kolektyvinė jėga, pakyla ir dideli apetitai. Taip buvo Hitlerio, taip buvo Musolinio, taip buvo ir Stalino atvejais. Ir šiandieną tebegyvename tos pačios pagundos laikotarpiu. Sov. Sąjunga, išgūdžiusi didelę galybę, pajuto ir didelį apetitą. Nors po II D. karo jai teko didelis kšnis, tačiau jis nepasotino, o priešingai — tik padidino sovietinį apetitą. Juo šiandieną gyvena Kremlius, stiprina karinę savo galybę ir rengiasi užimoti dar plačiau. Jei ne Amerika su vakarine Europa, sovietai šiandieną būtų visos Europos valdovai. Jiė yra susigundę fizinės galybės laurais ir jų siekia visais frontais.

TOJI pagunda yra magnetiška, svaiginanti ir viliojanti. Juo didesnė galybė, juo stipresnė būna pagunda įgyvendinti seniai puoselėjamus troškimus. Imperatoriai ar diktatoriai, pakilę į valdžios augštybes, pajutę jėgą savo rankose, sunkiai beatsispiria svaiginančiai jėgos pagundai, manydami, kad ji veda į dar didesnius laimėjimus. Čia betgi jie ir suklumpa, nes fizinis laimėjimas, nešas priespaudą tautoms, yra dvasinis pralaimėjimas. Imperija, pastatyta ant milijonų vergų, yra moralinis pralaimėjimas...as. Štai, pavyzdžiui, kad ir Sov. Sąjunga. Ji per 60 metų paglemžė daug tautų, sudarė plačią imperiją, valdomą iš Maskvos, įsitvirtino Europoje ir savo galybe grasi na laisvajam pasauliui. Žiūrint iš šalies, daug kam atrodo, kad tai didžiausias imperijos laimėjimas, bet kai laisvasis pasaulis pažvelgia į tą imperiją iš arčiau, pamato, kad dvasinė prasme tai yra pralaimėjimas. Juk kokia gali būti garbė imperijai, kurioje vargsta milijonai vergų! Ar gali betkuri laisva valstybė didžiulis vergų lageriais, būtu taip gausu Sov. Sąjungoje? Tai ne tautos garbė, o jos gėda, kurios jokia istorija nepanaikins. Jokia valstybė negali didžiulis savo santvarka, kai milijonai ją keikia. Į Sov. Sąjungą šiandieną visas laisvasis pasaulis žiūri kaip į vergijos šalį. Tai didis moralinis pralaimėjimas.

ŠALIA fizinės galybės yra dvasinė, kuri triumfuoja kaip tik tada, kai fizinė jėga užsimoja savuoju ginklu. Silpnasis iškyla visu savo spindėjimu, kai susiduria su brutalia fizine jėga. Juk pirmaisiais krikščionijos amžiais, kai Romos imperatoriai vienu rankos mostu siuntė beginklius krikščionis į areną pražūčiai, sužėrėjo dvasiniu savo veidu ne imperatoriai, o krikščionys. Visus tuos imperatorius istorija laiko budeliais, o žuvusius krikščionis — kankiniais. Taigi, laimėtojai išėjo ne fizinės jėgos atstovai, o dvasinės stiprybės žmonės. Tokiam laimėjimui, tiesa, reikėjo šimtmečių, nes dvasinės vertybės išryškėja, kai sunyksta fizinė galybė. Pastaroji yra gniuždanti, bet ji sudyla, išsenka ir pasilieka tiktai gėdingi pėdsakai. Tuo tarpu moralinės vertybės sužėri ir pelenuose. Tokių šviesių pavyzdžių matome šiandieną ir Lietuvoje, kur tebesiautėja fizinė sovietų galybė. Pastaroji daug ką sunaikino ir dar daug sunaikins, bet toje nelygioje kovoje suspindės daugybė dvasios milžinų. Fizinė galybė, naikinanti kitus, sunaikins ir save, o dvasinė jėga negali būti sunaikinta. Ji išlieka, kad ir silpnais pavidalais, net ir fizinio siautėjimo laikais. Tai matome ir dabartinėje Lietuvoje. Joje saucia priespauda, bet gyvai reiškiasi ir dvasinė tautiečių jėga, kuri galutinėje saskaitoje bus laimėtoja. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Kanados ateitis

Kanados likimą svarstė Toronto York universitete susauktą kanadiečių konferencija, turėjusi beveik 500 dalyvių iš visos Kanados. Konferencijai vadovavo šio universiteto rektorius H. Macdonaldas, o \$250.000 finansinė išlaidom parūpino Ontario vyriausybė, kurios premjeras W. Davis dalyvavo tris dienas trukusiose posėdčiuose. Konkrečių sprendimų nebuvo padaryta, pasitenkinant tik patariamojo pobūdžio rezoliucijomis. Viena jų siūlo federaciniam parlamentui ir Kvebeko parlamentui sudaryti specialią komisiją konstitucijai reformuoti. Vieną pusę jos narių sudarytų anglų kilmės, kita — prancūzų kilmės kanadiečiai. Rezoliucijoje taipgi prasiartama, kad Kanados konstitucija laikomą Britų S. Amerikos aktą reiktų tiesiog pavadinti Kanados aktu ir kad karalienė, kaip simbolis, šiuo metu kliudo vienybei.

Parlamento nario teisių klausimą iškėlė incidentas su NDP socialistų atstovu Ontario parlamente E. Ziemba. 1976 m. kovo

12 d. jis provinciniame parlamente atskleidė Toronto "Abko" laboratorijų vykdomą Ontario OHIP sveikatos draudimo piktnaudkojimą, r e m d a m a s i s slapta gauta informacija. Tuo metu perdidelis ir pergausias "Abko" laboratorijų sąskaitas Ontario tyrė provincinė Ontario policija, sveikatos ministerija, Ontario gydytojų bei chirurgų kolegija. Teisminės atsakomybės buvo patraukti laboratorijų savininkai. Jų advokatas B. Finlay paruošiamajame bylos procese pareikalavo, kad E. Ziemba duotų pavarde žmogaus, kuris jam suteiktą informaciją. Parlamentaras E. Ziemba atsakė tai padaryti, nes tokiu žingsniu būtų pažeistas rinkėjo pasitikėjimas savo atstovu parlamente. Už atsakymą išduoti informaciją šaltinį teisėjas R. Dnieper E. Ziemba pasiuntė šešiom parom į kalėjimą, o jo gynėjai tuoju pradėjo protesto demonstracijas. Teisėjas R. Dnieper dabar turi teisę po kiekvieno E. Ziembos atsakymo atskleisti šaltinį jį vėl siųsti į kalėjimą. (Nukelta į 6 psl.)

"Vilniaus" paviljone Toronto tautybių savaitės metu p. Vekterienė rodo senovės verpimo techniką O. Burzdžiū

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Kai valdžia savivaliauja...

Britanijos karidnolo Hume'o pareiškimas, minintis ir lietuvių Petrą Plumpą

Kardinolas Hume, Anglijos katalikų primas ir Vestminsterio arkivyskupas, Belgrado pasitarimų išvakarėse paskelbė platų pareiškimą žmogaus teisių reikalu. Jį išstai išspausdino "The Guardian" VI. 15, o kiti anglų laikraščiai, įskaitant ir žymų Londono "Times", paskelbė jo ištraukas.

Kard. Hume mano, kad Belgrado pasitarimai sutelks pasaulio dėmesį į žmogaus teises. Anglijos vyriausybė yra tvirtai pasiryžusi skatinti šių teisių gerbimą, nes be to negalima tikėtis ilgalaikės taikos ir pastovumo pasaulyje, kaip pareiškė Anglijos užs. reikalų min. dr. Owenas. Šiuo klausimu labai aiškiai yra pasisakęs ir Amerikos prezidentas Carteris. Pasak anglų kardinolo, tai reiškia svarbią viešosios nuomonės pasikeitimą tarptautinių santykių srityje.

* * *

"Dabar mes pradėdame suprasti, — teigia kard. Hume, — kad žmogiškoji vertybė reikalauja daugiau, negu duonos: ji šaukiasi laisvės ir teisingumo. Kiekvienas žmogus, atėjęs pasaulin, yra reikalingas kitų žmonių geros valios ir bendradarbiavimo savo asmenybės augimui. Tokį bendradarbiavimą visuomenė savo įstatymais ir papročiais turi taip susisteminti, kad būtų pripažintos ir ginamos nuo pažeidimų kiekvieno žmogaus teisės."

Svarbiausioji žmogaus teisė yra į pačią jo gyvybę, pabrėžia anglų kardinolas. Ši teisė dau-

geliui atrodo sunkiai pažeidžiama, praktikuojant ir skatinant negimusios gyvybės žudymą bei eutanaziją. Bet yra dar kitos teisės — asmeninės, visuomeninės, kultūrinės ir politinės, kurioms reikia visuomenės bei teisės garantijų. Pavieniai žmonės ir grupės turi būti apsaugoti nuo suėmimo, kankinimų ir kalinimo dėl politinių ar ideologinių motyvų. Turi būti pripažinta tikybos laisvė ir išrautas betkoks diskriminavimas dėl religinių priežasčių.

* * *

Totalistiniai dešinės ir kairės režimai, persekiodami žmogaus teisių gynėjus, dažnai dangstosi "valstybės saugumo" interesais. Tai skamba užtikrinančiai, bet iš tikrųjų, pasak kardinolo, tėra tik aksominė pirštinė, slepianti geležinį kumštį. Pašalinii kritika laikoma neteisėtu įsikišimu į valstybės vidaus reikalus. Įsikišimas, be abejonės, yra nepriimtinas, tačiau ar tai įsikišimas, kai reikalas liečia pagrindines žmogaus teises? Žmonių brolybė yra svarbesnė ir gilesnė už valstybių brolybę. Kard. Hume rašo: "Jei aš žinau, kad žmogus kankinamas, tai ir aš esu kankinamas. Ir taip aš jaučiu, kad teisingai protestuoju prieš betkokią valstybę, kuri triuškina tuoj pat nepaklustantį žmogų. Aš nepasitenkinu neigiamu protestu, kuris apsiriboją pasakymu: "Liaukis! Nedaryk to!" Protestas, kaip aš galvoju, reiškia sakyti: "Liaukis! Pagalvok! Turi būti geresnis būdas. Pamėgink jį!"

* * *

Tokią laikyseną anglų kardinolas vadina opozicija, kuri veda į teigiamą veiklą. O teigiamos veiklos reikia, kad visuotinė žmogaus teisių deklaracija taptų praktiška ir tikroviška politika. Ir teigiamos veiklos reikia, kad krikščionis gyventų pagal Kristaus Evangeliją ir suderintų savo veiksmus su Kristaus pavyzdžiu ir gyvenimu ir savo tikslu.

Rūpindamasis žmogaus teiseimis, kaip pilietis, kaip krikščionis ir kaip vyskupas, kard. Hume savo pareiškime iškėlė keturis konkrečius sąžinės kalinių atvejus, kurių vienas liečia Petrą Plumpą. Lietuvių katalikas pasaulietis Petras Plumpa, pasak anglų kardinolo, buvo nuteistas 8 metams griežto režimo lagerio už tai, kad gynė tikybos laisvę ir skelbė tiesą apie krikščionių Bendriją, kaip ją matė. Taip pat ten suminėti kitas sovietinis kalinys žydas Zenderis Levinsonas, čilietis Guillermo Beausire Alonso ir paragvajietis Toroteo Grandel. Visų keturių kalinių likimu šiuo metu rūpinasi "Tarptautinės Amnestijos" organizacija, kurios centras Londone. Anglijos katalikų primas paragino paliečių šalių vyriausybės parodyti tikrą susirūpinimą savo piliečių teisėmis ir paleisti sąžinės kalinius. "Vyriausybės visuomet lauko žmonių teises, kai valstybė nori būti daugiau piliečių viešpačiu, negu tarnu" — pabrėžė kardinolas Hume.

A. Lembergas

Pasaulio įvykiai

UZSIENIO REIKALAMS SKIRTAS SOVIETŲ SAVAITRASTIS "NAUJIEJI LAIKAI" ilgu straipsniu puolė ispanų kompartijos vadą S. Carillą, parašiusį knygą "Europinis komunizmas ir valstybė". Sovietiniai kritikai jį apšaukė reakcinių imperialistinių jėgų tarnu, nes S. Carillas teigia, kad komunizmas gali būti daugialypis, nepriklausomas nuo Maskvos. Straipsnyje minima ispanų ir sovietų draugystė, krauju pasirašyta Asturijos laukuose ir Stalingrado apkausoje. Nė vienas rusas Ispanijos pilietiniame kare Asturijos kautynėse nedalyvavo, bet iš šios vietovės yra kilusi ispanų kompartijos pirmininkė D. Ibarruri, neseniai grįžusi iš Maskvos, kur jai teko praleisti 38 metus. Stalingrado mūšiuose taip pat nebuvo ispanų, išskyrus jos sūnų, raudonosios armijos leitenantą, kuris ten žuvo. Komentatoriai daro išvadą, kad pagrindinis šio pikto rašinio tikslas yra noras suskaldyti Ispanijos kompartiją. S. Carillas yra pasmerkęs Sovietų Sąjungos suorganizuotą invaziją Čekoslovakijon, viešai pareiškęs, kad stalinizmas tebėra gyvas Sovietų Sąjungoje, ir netgi pasiūlęs Kremliaus vadams atviras diskusijas šiuo klausimu. Tikroju europinio komunizmo tėvu yra laikomas Italijos komunistų vadas E. Berlingueris, taip pat siekiantis nepriklausomos linijos ir jau bendradarbiaujas su Italija valdančiais krikščionimis demokratais.

Baudžia disidentus

Sovietų Sąjunga, nepaisydama paruošiamųjų Belgrado konferencijos darbų, pradėjo teisti disidentus, sekancius Helsinkio susitarimų pažeidimus. J. Orlovą, įsteigęs tokią grupę Maskvoje, buvo suimtas vasario mėnesį. Jo žmonai dabar pranešta, kad bus teisiamas už antisovietinio melo skleidimą. Ukrainoje taip pat buvo nuteisti du disidentai — poetas M. Rudenka ir mokytojas O. Tichyj. Pirmasis gavo penkerius metus koncentracijos stovyklos, antrasis dešimtį. M. Rudenka buvo įsteigęs ukrainiečių grupę Helsinkio susitarimų vykdymui prižiūrėti. O. Tichyj buvo tos grupės nariu. Abiem prie tiesioginės bausmės koncentracijos stovykloje dar pridėta ir po penkerius metus Sibiro tremties. Dėl Belgrado konferencijos iš kalėjimo buvo išleistas belgas A. Pype, kurį KGB saugumiečiai suėmė Leningrade 1976 m. gruodžio 23 d. Už atsišaukimų dalinimą jis buvo nuteistas kalėti penkerius metus. Teisme A. Pype sakėsi tik norėjęs įsitikinti ar Sovietų Sąjunga iš tikrųjų yra laisva šalis. Belgijos vyriausybės liėšiolinės pastangos išlaisvinti šiam turistui buvo nėsėkmingos. Jo paleidimas yra aiškiai susietas su Belgrado konferencija, kurioje Belgija būtų iškelusi šį klausimą.

Amnestija

Komunistinis Čekoslovakijos režimas paskelbė amnestiją čekoslovakams, pabėgusiems užsienin po sovietinės invazijos 1968 m. Spėjama, kad tokių asmenų yra apie 75.000. Jiems bus išduodami oficialūs išvyki-

mo leidimai arba bus leidžiama atsisakyti Čekoslovakijos pilietybės. Tokiu atveju jie nevaržomi galės lankytis Čekoslovakijoje su užsienio valstybių pasais. Išimtis betgi numatyta tiem asmenim, kurie spaudoje, per radiją ar televiziją yra puolę komunistinį Čekoslovakijos režimą. Jiems kompartija jau yra atėmusi Čekoslovakijos pilietybę. Atrodo, jie Čekoslovakijon nebus įsileidžiami net ir su kitų valstybių pasais.

Laivų paradas

Britanijos karalienė Elzbieta, švenčianti sidabrinį jubilėjų, Portsmouthe buvo sutikta karo laivų paradu. Išrikuoti laivai sudarė septynių mylių liniją, pro kurią praplaukė karališkoji jachta "Britannia". Paradiui buvo sutelkta apie 100 britų laivų ir 70 kitų valstybių. Laivynas visada buvo Britanijos galybės simbolis. Kai Elzbieta 1952 m. buvo vainikuojama karaliene, britų laivynas turėjo penkis kartus daugiau laivų. Jo sumažėjimas iki šimto laivų liudija turėtos galybės kritimą — Britanija jau nebevaldo vandenynų.

Paskutinė kolonija

Paskutinė Europos šalių kolonija Afrikoje tapo 49-tąja nepriklausoma valstybe. Savo tautinę vėliavą iškėlė Džibučio respublika, turinti 9.000 kv. mylių plotą ir 220.000 gyventojų. Nors Prancūzija jai suteikė nepriklausomybę, bet ir toliau ten palieka apie 4.000 karių. Bus teisiama ir finansinė parama, per metus siekianti apie 140 milijonų dolerių, kurių didžioji dalis tekdavo prancūzams kariams bei administratoriams. Džibutis turi reikšmingą strateginę poziciją, nes yra vakarinėje Bab el Mandebio sąsiaurio pakrantėje. Jis jungia Sueso kanalą, Raudonąją jūrą su Adeno įlanka ir Indijos vandenynu. Į Džibučio teritoriją pretenzijas reiškia marksistų valdomos kaimyninės Somalijos ir Etiopijos valstybės. Džibutis ypač svarbus Etiopijai, nes per jo uostą vyksta prekyba su užsieniu. Galbūt dėl šios priežasties iš nepriklausomybės iškilnių pasitraukė Etiopiečiai (Nukelta į 7-tą psl.)

Šios savaitės numeryje:

Kas laimi? — fizinė jėga ar dvasinės vertybės?

Kai valdžia savivaliauja... — mūsų bendradarbis Europoje išryškina svarbiuosius Britanijos kardinolo Hume kalbos momentus

Žuvis ir svečias trečią dieną... — atostoginiai svečiavimosi svarstymai

Neįspūdingas Brežnevo vizitas — mūsų bendradarbis Paryžiuje rašo apie opozicines nuotakas

Knygėlė, jaudinanti didelius žmones — informacija apie susidomėjimą N. Sadūnaitės kalba sovietiniame teisme

Lietuviai, neskriauskim vienas kito... — pagrindiniai a.a. dr. Domo Jasaičio nueito kelio bruožai

Tradicinis vilniečių saskrydis Kanadoje — reportažas apie jų svarstymus bei rūpesčius

Žvilgsnis į lietuvių Kanadoje — čikagiečio žurnalisto reportažas apie stambiausias kolonijas

Pagerbtas šventovės statytojas — kun. Justino Bertašiaus suaktis

Pasikeitimai lietuvių veikloje — pranešimas apie naują VLB vadovybę

Vytautui Alantui 75! — žymiojo rašytojo amžiaus suaktis Naujas vardas meno pasaulyje — pirmoji dail. Jono Stonkaus paroda Simcoe, Ont.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland— Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Žuvis ir svečias trečią dieną...

Vykstantiems atostogauti pas gimines ar draugus žinotina, kad "žuvis ir svečias trečią dieną dvokia".

Spaudoje pokštininkai kartais pagarsina, kad jie žino pigų būdą ramiai atstogogas praleisti namie, būtent, išjungti telefoną, durų skambutį, pranešti draugams, kad išvažiuoji, užrakinti frontines duris ir pakabinti ant durų užrašą — išvyko atstogogai. Tai galbūt tinka rašytojams, poetams ir panašaus tipo žmonėms, bet ne eiliniams piliečiams.

Tėvynėje lietuviai ūkininkai dažnai būdavo varginami ilgo svečiavimo, nes vasaros metu ir didesnius ūkius, ypač paupyje esančius, suvažiuodavo giminės atstogogai. Būtų gerai, jeigu jie atstogogautų visi kartu, bet jie to nedarydavo — atvažiuodavo vieni vieną mėnesį, kiti kitą, o kartais dar ir treči vėliau atvykdavo. Miesto žmonės kaimiečių niekad nesuprato ir dabar nesupranta. Jie manė, kad ūkyje yra pigaus maisto, atliekamų kambarių, daug gryno oro. Kaimiečiai gi iš pagarbos miestelėnams neleidavo dirbti, net pavalgius indų nurinkti — miestiečiai, mat, "ponai", dirbti nepratę. Taip tie svečiai atstogogaudavo linksmi, nerūpestingi, neapsisunkinę jokiomis pareigomis ir nieko nemokėdami. Jie dažnai manydavo, kad ūkininkui džiaugsmas juos turėti. Žinoma, maitindavo svečius pagerintais valgiais, o jie neretai net lovų nepasiklodavo, neskaitant jau kitų namų apyvokos darbų.

Blogiau būdavo, kai dėdė klebonas atvažiuodavo į ūkį. Dėl jo nevienam viščiukui galva nusirisdavo. Reikėdavo pririnkti miškų kvepiančių uogų iš gojėlio. Vakarais jis padėdavo savo batus už durų, kad būtų nuvalyti. Ką gi — tekdavo blizginti, nes lauktuvių vaikams atvežda-

vo "dūdelių", o kartais "karvyčių". Jos būdavo saldžios, skanios ir už tai niekas nesipriešindavo porą vakarų "nuvaksuot" jo avalynę, bet jeigu ilgiau pabūdavo, atrodydavo persunku — nė "dūdelės" negelbėdavo.

Svečias turi būti pagerbtas ir globojamas dvi, tris dienas, o toliau jis turėtų arba išsijungti į namų darbus, arba išvažiuoti namo.

Ne tik kaimiečiai, bet ir miestiečiai prapažįsta, kad trečią dieną svečias, kaip ir žuvis (jei tik nesusaldyta), dvokia, tampa nereikalingu.

Teko būti liudininke vienu tokių atstogogų ir Toronte. Buvo apsisitę svečiai iš Australijos. Kaikurie dar niekad nematyti, rodos, buvo labai mieli, laukiami, bet po kelių dienų šeiminių dė pradėjo juos ignoruoti, o tie buvo labai "poniški" — indų neplaudo, vonios po nusimaudymo nemazgodavo, nekabant jau apie virimą. Galiausiai patys svečiai susiprato, kad nemėgstami, tik niekaip nesuprato, jog namų apyvokos dalį patys turi atlikti, jei pasilieka daugiau nei porą dienų. Po tokio nelemto viešėjimo — atstogogavimo vargu ar galima tikėtis būti pakviestiems antrą kartą. Neretai taip ir payra draugystės bei giminystės ryšiai.

Ruošiantis pas gimines atstogogų, reikėtų pagalvoti, kaip ten prisitaikyti, kad nereikėtų prarast draugus ar gimines dėl menkų nesupratimų, ypač ten, kur nėra samdytų tarnų.

Aišku, geriausia atstogogauti ten, kur galima apsimokėti už viską ir sugrįžti su linksma, giedra nuotaika. **Alijošūtė**

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni **PIGIA KAINA**.
P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1672

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbimo mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Sušamos mašinelės

KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Kanados gyvatariečiai smagiai šoka Australijos sostinėje Kanberoje. Iš kairės: K. Kaminskas, J. Jokūbinytė, V. Lukošius, R. Stanaitytė. Akordeonu groja K. Deksnys

Jaunimo skrydis per Pacifiką

Atsiminimų ir išpūdžių nuotrupos po "Gyvataro" išvykos į Australiją

G. BREICHMANIENĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Susėjome aplankyti ir naująjį Adelaidės teatrą, kuris dar nėra užbaigtas. Iš lauko pastatai nėra labai išpūdingi, bet pastatyti parke prie upės, turi gražią aikštę, kurioje galima pasi-vaikščioti pertraukų metu. Puošnus, vienu motyvu dekoruotas vidus, išklotas minkštais kilimais. Šiltoomis spalvomis dekoruota koncertų salė, o dramai parinktos šaltos — pilkos, juodos ir mėlynos spalvos. "Tegul niekas nebando prieštarauti, jog šis yra pats geriausias teatras pasaulyje" — pabrėžia mus vedžiojanti teatro tarnautoja. Pamaniau, kad ji turi galvoje garsiusios operos rūmus Sydnejuje.

"Gyvataro" koncertas

Seštadienis, sausio 8, buvo labai karštas. Bijodami, kad mūsų šokėjai gali pradėti alpti nuo karščio, rūpestingi šeiminninkai parpino druskos tablečių, vandens ir kitų gerimų. Lietuvių Namai buvo pilnutėliai, nes ir visos stovinės vietos buvo užimtos. Paklausiau šokėjų, gal jie norėtų dėl karščio sutrumpinti programą. "O ne!" — protestavo mano dideliam džiaugsmui visi. "Kai tiek žmonių susirinko mūsų pamatyti, mes negalime jų apvilti". Pasirodo, jaunystė, entuziazmas, pakili nuotaika gali daug pasiekti. Ši vakarą aš tikrai didžiavausi jais.

Ką apie mūsų koncertą Adelaidėje sakė žiūrovai, vėl patuosiu ištraukas iš jų laikraščių. "Mūsų Pastogė" 3 nr.:

Mergaitės jaunos, lieknos, malonios šypsenos veiduose. Jų išpildymai mus pukius — lankstūs šokėjų judesiai, kojų lengvumas, užtikrintas choreografijos išpildymas, tarp savęs bendravimas ir nuotaikų perdavimas veido išraiškom, grupę pastato užtarnauton aukštumon... Žiūrovai nenusėdė vietoje — ploja, švilpia, spontaniškai prisideda prie muzikos takto. Syposi šokėjams nuotaikomis dalyvaudami kartu su jų energija, jų grožiu ir jaunavete. Krūtinės pučiasi pasididžiavimu, veidai švyti vienas į kitą žiūrint ir visų galvose viena mintis — "Štai mūsų jaunimas, štai mūsų šokiai, pasaulyje gražesnių nėra..."

"Adelaidės Lietuvių Žinios" 2 nr. (M. Grėbliūnienė) rašė:

Štai ir mergaitės lieknos kaip liepos, lengvos kaip nendrės, pasipuošusios puikiais lietuviškais kostiumais susiburia šokių scenoje. Šoka gražiai, lengvai, linksmai... Šokis veja šoki, puikiai apvaldomas ir juo toliau, juo smagiai išpildomas. Ir taip visą programą laika. Akys blizga, sijauna, kasos skrieja, kojos veikia žemės neličia... Šiuose mūsų šokiuose prabilo lietuviško kaimo dvasia: rimta, gili, linksma, išdaukanti... Ir taip šokis surišo žiūrovą su šokėju, pranešėjom, muzika. Viskas buvo drauge išgyventa, pastebėta.

Toje pačioje salėje prie vakarienės stalo atsiveikiname, pasikeitėme dovanėlėmis, padėkodami vieni kitiems, pasidėdami palaikyti ryšius. Jų tautinių šokių grupė "Žilvinas" mūsiškius globojo ir dar užbaigtu vėms priviškai išsivežė.

Pakeliui į sostinę

Ankstyvą sekmadienio rytą, po kun. A. Spurgio specialiai atlaikytų Mišių, vėl nenoromis ir braukdami ašarą iš abiejų pusių, tačiau jau daug lengviau, negu Melburne, nes išbuvo tik 5 dienas, paspaudėme gausiai susirinkusiems adelaidiškams rankas ir išvykome dviejų dienų kelionei į Kanberą.

Iš pradžių vaizdai tokie patys. Po kelių valandų pradėjome važiuoti paupiu ir pamažu kilti į kalnuotesnes vietas, kur vaizdai vis gražėjo: daugiau žalumo, pakelėse žydinčių krūmų, tolumoje matėsi mėlynuoją kalnai. Die-

na labai karšta, tad geriausiai jautėmės autobuso viduje. Vakare pasiekėme Wondongą, kur pernakvojome p.p. Gaidelių viešbutyje. Jie dar tik pradeda kurtis, neseniai persikėlę iš Naujosios Gvinėjos. Net ir iš tų dviejų žmonių, neturinčių jokios pagalbos, patyrėme lietuvišką vaišingumą. Mūsų laukė jau paruošta vakariene, švarios lovos, dėmesys ir draugiškumas.

Sekantį rytą leidomės tolyn. Man buvo nuostabu, kad į viso kontinento sostinę veda irgi tik dviejų linijų keilas ir judėjimas nėra labai didelis. Kanberos Lietuvių Namus pasiekėme anksti po pietų. Jų namai ir vėl skirtingi. Atrodo nauji, modernūs. Viduje matyti sustatytos įvairios lošimo mašinos, kur gali laimėti, dar greičiau pralaimėti pinigų. Toliau — turtin gas baras ir valgykla, už jų salė. Kanberoje lietuvių nedaug, bet ir jie labai rūpestingi, vaišingi. Mus sutikęs inž. Dirkis su ponia pirmiausia nuvežė į studentų bendrabutį, kuriame vos nusiprausėme, ir vėl grįžome į Lietuvių Namus vakariene bei susipažinimui su vietos lietuviais.

Lietuvių Namuose susirinko gausūs būrys Kanberos lietuvių. Susipažinome su dr. K. Kemėžiu, kuris yra bendruomenės pirmininkas, mus globojusiu ir tikiu, kad jo malonia žmona bei dukra ir kitais lietuviais. Tai vienintelis miestas, kuriame nesutikau senų pažįstamų. Man rūpestio kėlė lošimo mašinos, kurias tuojau apspito mūsų jaunimas, nes kažkuriam imetus 25 ct, iš mašinos išbėro visa krūva pinigų. Tai buvo tik kabilukas, kad kiekvienas išbandytų savo laimę. Grįžė į nakvynės vietą, išsiaiškinome, kad galutiname rezultate vistiek turi pralaimėti, kad lošimas yra liga ir t.t. Sekančią dieną jau buvo lengviau, nes pirmo vakaro pamoka buvo gera. Stebėjau, kodėl tos lošimo mašinos čia taip akį patraukiančiai sustatytos ir vilioja, ypač jaunimą. Pasirodo, tai didelis klubo pajamų šaltinis.

Koncertai Kanberoje

Atrodo, Kanberos lietuviai "Gyvataro" atvykimą išnaudojo labai planingai: pietų metu beveik miesto centre esančiame mažame parke buvo viešas pasirodymas ir lyg reklama visai miesto publikai. Susirinko televizijos, laikraščių atstovai ir milnia smalsuoliai, kurie labai domėjosi — kas tie lietuviai, atvykę iš kitos pasaulio pusės. Tiek šokėjai, tiek aš pati įkalbėjome savo išpūdžius Kanberos lietuvių radijo programai ir stengėmės išpildyti visus rengėjų pageidavimus, nes jie žinojo ką daro.

Tos pačios dienos vakaro koncertas įvyko puošnioje valstybinio teatro salėje kvietinei Australijos sostinės publikai, įvairių tautybių atstovams ir gausiam būriui lietuvių. Įėjimas buvo tik su pakvietimais ir nemokamas. Malonu buvo atlikti programą su šviesų efektais, puikioje scenoje, jau negalvojant apie karštį ir spūstį.

Kai po koncerto sugrįžome į Lietuvių Namus vakarienei, teko pasikalbėti su kviestiniais svečiais. Daugiausia juos domino, kaip galima sutelkti jaunimą, palaikyti drausmę, kad net svetima kontinenta galėtų pasiekti. Ypač kitų tautybių atstovai skundėsi, kad jie įstengia dar iki 15-16 m. jaunuolius išlaikyti, bet jokių būdu neilgiau. Nusprendė, kad arba lietuviai yra ypatingi žmonės, arba Kanados krašto auklėjimas ir įtaka jaunimui didelė. Tikrai mū-

sų jaunimas atrodė prieš Australijos jaunimą labai gerai, nes ten dar beveik visi serga ilgų plaukų ir netvarkingumo liga, kuri Kanadoje jau baigia išnykti. Kanada jiems atrodė kaip baltų meškų, eskimų, indėnų ir ruonių kraštas.

Kanberos lietuviai nepagailėjo mums šiltų žodžių, mergaitės apdovanojo skarelėmis, o vyrus alaus bokalais.

Australijos sostinė

Pusę sekancios dienos paskyrėme apžiūrėti Kanberai. Mūsų autobuso šoferis, labai puikus šviesiaplaukis vyrukas, visada švaria tvarkinga uniforma apsirengęs, jau per keletą dienų buvo labai susigvyvenęs su mūsų jaunimu. Šiandien turėjo būti paskutinė jo kelionė. Dažnai jis vežioja įvairius turistus, tad galėjo labai gerai mums aprodyti sostinę, nors ir p. Dirkis buvo pasišūlęs jam padėti.

Kanbera labai gražus miestas. Daug erdvės, namai modernūs, daug žalumos, gatvės plačios, švarios ir tiesios. Parlamento rūmai, kuriuos aplankėme, panašūs į Vašingtono Baltuosius Rūmus. Vos įėjusius mus pasitiko jau pažįstamo mums Mr. B. Snedden paveikslas. Rūmai baigti statyti ir atidaryti tik 1926 m. Priešais juos — Pentagonas, o šalia jo — paminklas žuvusiems kariams su labai išpūdingu gražiu muzėjumi, kuriame galėtumei daug laiko praleisti. Čia pastatyti ir mažieji japonų naikintuvai, kuriais jie patys nusižudydavo, norėdami pataikyti į taikinį. Iškeltas ir jų pavandeninis laivas, sučiuptas Australijos uoste. Įvairių kovų I ir II D. karų detalės nepaprastai vaizdžiai atvaizduotos šviesų ir gilumos išgavimo efektais, jog, rodos, tikrai stovi kovos lauke.

Visą miestą puošia viduryje esantis dirbtinis ežeras, pavatas Burley Griffin vardu. Iš ežero kyla 200 pėdų augščio kapitono J. Cook fontanas, kuris, vėju pučiant, atrodo kaip didžiulė vėliava ir tikrai yra visos sostinės puošmena, matoma iš visur.

Už miesto pilksvai melsvi kalnai Black Hills iškyla žydrai mėlyno dangaus fone. Ant kalvos, netoli nuo parlamento rūmų, sustatytos įvairių valstybių ambasados — viena už kitą gražesnės, didesnės, paskendusios medžiuose. Miestas naujas, augantis ir dar nesiekia ketvirčio milijono. Kadangi jis yra kalnuose, tai oras labai malonus. Visas miestas nuteikia ramiai. Gaila jį palikti, bet reikia skubėti į 4 milijonų didmiestį Sydnejų — paskutinę mūsų sustojimo Australijoje vietą.

Į Sydnejų

Tikrai nustebnu, kad ir vėl išvažiuojame į dviejų linijų kelią, kuris jungia sostinę su didžiuliu uostu. Judėjimas jau daug didesnis. Atrodo, Australijai labiausiai trūksta vandens ir gerų kelių.

Sydnejaus Lietuvių Namuose "Gyvataro" laukė gerokas būrys žmonių, užkandžiai ir pasitiktis susirinkęs jaunimas. Jeigu Melburne sutikau daug pažįstamų ir draugų, Adelaidėje radau taip pat nemažą būrį, tai čia laukė Jadvyga Liutkutė — Viliūnienė. Žiūrėdamos viena į kitą, turbūt galvojome tą patį: "Po daugelio metų pasiekėte mūsų vėidai". "Na, — sakau aš, — pasi- guoskime kartu su Aščiu, kad tik širdis viena ilgesio pilna, skausmo kupina, vis jauna..." Šalia stovi jos dukra Ginta — tikras motinos paveikslas, kai ji buvo 19 metų mergina. Tuojau pat pasisveikinam ir su Tamara Vingiliene, kuri jau priglaudusi laiko vieną iš mūsų vyrų ir

PRANEŠIMAS IŠ PRANCŪZIJOS

Neįspūdingas Brežnevo vizitas

Kai svečias vakarieniavo prezidentūroje, filosofas Sartre

vaišino sovietų disidentus

Leonidas Brežnevas š.m. birželio 20 d., 16 v., atvyko oficialiam vizitui į Paryžių. Išlipanti iš lėktuvo svečią sveikino 140 patrankų salvės.

Buvo manyta, kad kaikurie pareigūnai galėjo nepagalvoti apie sovietiską skoni ir dėl tokio lengvabūdiškumo su ilgais plaukais galėjo suerzinti iškilmingąjį svečią. Todėl Orly aeroдро svetainėje buvo įrengta kirpykla.

Savo kalbose ir Valery Giscard d'Estaing, ir Leonidas Brežnevas pabrėžė to vizito didelę reikšmę abiejų kraštų draugystės stiprinimui ir pasaulio taikos plėtimui. Abi pusės norėjo pataisyti pernai nepasisekusios Prancūzijos prezidento kelionės į Maskvą slegiančią nuotaiką.

Šį kartą pokalbiai vyko mandagesnėje formoje, tačiau abi pusės pasiliko prie savo principų ir didesnių sprendimų nepadarė. Brežnevas savo ideologinės kovos neatsisakė, atominių ginklų kontrolės nepriėmė, žmogaus teisių klausimas prasiėjo pro ausis be jokios reakcijos. Vienok Brežnevas sutikęs, kad Izraeli, kaip valstybę, reikėtų pripažinti ir kad Afrika turėtų priklausyti afriekiečiams.

Baiginiame pranešime abi pusės pareiškė, kad pokalbiai buvę atviri ir labai naudingi. Jeigu kokios naudos galėjo bū-

ti, tai tik iš prekybos sutarčių pasirašymo. Sovietų Sąjunga yra ketvirtasis Prancūzijos klientas. Turėdama rimtų sunkumų pasaulinėje rinkoje, tokiu prekybos praplėtimu Prancūzija palengvina ekonominio balanso išlyginimą. Sovietų Sąjunga gal daug ko trūksta.

Visuomenei tas vizitas nepadarė nė mažiausio išpūdžio. Net pats Georges Marchais, Prancūzijos komunistų partijos generalinis sekretorius, pareiškė nematęs reikalo susitikti su Brežnevu. Mieste vienur kitur matėsi priešiški Brežnevui plakatai, atsišaukimų ir įrašų ant sienų dešiniųjų ir kairiųjų grupių. Tą vakarą, kai Brežnevas su 150 svečių vakarieniavo prezidentūroje, Jean-Paul Sartre ir kiti sūrusio vakariene disidentams: Amalrikui, Pliušč, Bukovskui ir kt.

Zydų delegacija, susidedanti iš vyriausio rabino Kaplano ir barono Edmundo Rotschildo, įteikė Brežnevui raštą, prašantį paaiškinimų apie žydų likimą Sovietų Sąjungoje.

Paprastai valstybių galvos po oficialiųjų reikalų tvarkymo pasilieka keliom dienom turizmui ir privatiem vizitams, bet dėl saugumo sunkumų tai nebuvo įmanoma Leonidui Brežnevui — birželio 23 d. po pietų išskrido atgal į Maskvą. M.

Knygelė, jaudinanti didelius žmones

Belgrado konferencijos progai visiems Kanados parlamento nariams, senatoriams ir Helsinkio aktą pasirašiusių nekomunistinių valstybių ambasadoriams Kanados Lietuvių Katalikų Centras išsiuntinėjo laiškus ir brošiūreles su Nijolės Sadūnaitės pasakytąja kalba teismo metu. Laiškuose ypač buvo atkreiptas jų dėmesys į religijos persekiojimą Lietuvoje. Iki šiol laiškais atsiliepė 6 senatoriai, 10 ministrų, 18 parlamento narių ir 3 ambasados.

Senatorius Eugene Forsey rašo: "Tai labai jaudinantis dokumentas (Nijolės Sadūnaitės kalba). Kuo greičiausiai jai parašiau laiška. Esu prancūzų protestantų šventovės vyresnysis Otavoje ir ten man tenka kartais pamokslauti. Sekantį kartą susirinkusiems maldininkams pateiksiu prancūzišką vertimą jos žavingos kalbos teisme. Ji yra tikra kankinė, tikra tikėjimo liudytoja. Aš melsiuosi už ją."

Kitas senatorius Chesley W. Carter domėjosi, ar Nijolė Sadūnaitė tebėra kalinama toj pačioj vietoj, ir žadėjo taipgi jai laiška parašyti.

Parlamento narys Sean O'Sullivan, iš Hamilton-Wentworth apylinkės, atsiuntė ištraukas parlamento debatų, kur jis kėlė klausimus užsienio reikalų ministeriui ir kalbėjo Helsinkio sutarčių pažeidimo reikalais vasario 24 d. Vėliau pakartotinai jis atsiuntė kitas ištraukas, kai

vėl mūsų klausimus iškėlė gegužės 31 d.

Parlamento narė Aideen Nicholson iš Toronto Trinity rajono atsiuntė ištraukas savo keltų klausimų užsienio reikalų ministeriui gegužės 20 d., kai visas posėdis buvo pašvęstas Helsinkio sutarčių reikalams. Ji taipgi atsiuntė specialaus užsienio reikalams komiteto posėdžio, įvykusio gegužės 26 d., protokolą. Tame posėdyje ji vėl kalbėjo mūsų reikalais.

Parlamento narys Lincoln M. Alexander iš Hamiltono West apylinkės savajame laiške pridūrė, jog gautįjį laiška iš Kanados Lietuvių Katalikų Centro įteiks užsienio reikalų ministeriui Donald Jamieson ir tikisi, kad panašiai pasiegs daugumas parlamento narių.

Buvęs Kanados ministeris pirmininkas John Diefenbaker parašė ilgą, užjaučiantį laiška, primindamas, kad paskutinis viešas Kanados valdžia protestas prieš žmogaus teisių pažeidėjimus Sovietų Sąjungoje buvo padarytas 1960 m., kai Jungtinėse Tautose jis pasisakė prieš prispauždamą komunistų pavergtuose kraštuose. Dabar jis laiške reiškia abejonę, ar dabartinė Kanados valdžia bus pakankamai tvirta ir iškalbi Belgrado konferencijoje, nes Helsinkio konferencijos išvakarėse Trudeau vyriausybė buvo nusiteikusi visus sutartis priimti bei pasirašyti ir tik jis vienas (Diefenbakeris) praktiškai tepreitaravęs. **J. Stš.**

LFB tarybos rinkimai

LFB vyr. tarybos posėdyje 1977 m. kovo 12 buvo nutarta skelbti LFB vyriausios tarybos rinkimus. Siems rinkimams praversti Čikagoje sudaryta rinkimų komisija: Juozas Baužys, pirm., Nijolė Baronienė ir Česlovas Grincevičius. Adresas: LFB rinkimų komisija, c/o J. Baužys, 7225 W. Higgins Ave., Chicago, Illinois, 60656, USA.

skuba namo. Mus pasitiko ir Bendruomenės pirm. K. Stašionis.

Siaurumis ir plačiomis gatvėmis važiuojame virš valandos, kol pasiekėme dr. Viliūno namus Carlingfordo priemiestyje. Nušėbau, kad Ginta jau buvo parvežusi vieną mūsų mergaičių su skaudama gerkle. Dr. Viliūnas ją apžiūrėjo ir, davęs pilulių bonkute, liepė gulėti. Išleisdamas pasakė: "Nesirūpink, mergaitė, užmokesčio nereikia, o 'ačiū' jau pilnos kišenės..." Pastebėjau, kad tai linksmas žmogus, paslaugus, draugiškas. Vėliau kiekvieną vakarą iki vėlyvos nakties praleisdavom besikalbėdami įvairiausiomis temomis. Bet tą vakarą jis buvo labai nusivylęs, kai, paskambinęs savo naujai pacientei, nerado jos namuose. Kitą dieną sutikęs ją apibarė, kad neklauso gydytojo. "Daktare, juk aš neatvažiuau taip toli sirgti. Man reikėjo apžiūrėti Sydnejų", — aiškinosi ji.

(Bus daugiau)

LFB rinkimų komisija

• Gyvos idėjos prasmė yra būti ne archyvinio židinio sandėliu, o šviesa, žadinančia į tiesą ir gerį. J. GIRNIUS

Toronto "Gintaro" ansamblio dainos grupė atlieka programą "Vilniaus" paviljone tautybių savaitės — Karavano metu Priskėlimo salėje

Lietuviai, neskriauskim vienas kito!

A.a. dr. Domas Jasaitis — studentas, gydytojas, veikėjas, rašto žmogus

S. DZIKAS

Ir aš įsiliejau į bėgančią minią. ... pajudėjome į nežinią. Prasidėjo "Po pasaulį keliančia lietuvių" laikotarpis. Kada ir kaip jis baigsis? Ar priglautos mūsų kaulus drauginga, bet visgi nesavo žemė? Ar dar apibers mus laimė savo paguoda ir mes, jau pasenę, gyvenimo kovų nukamuoti, bet išsaugoję savyje meilę lietuviui ir Lietuvos laisvei, pamatysime išlaisvintos šalies padanges, jos pievas, dirvas ir miškus...

Taip baigė dr. D. Jasaitis savo prisiminimų apybraižą, kurioje jis aprašė dvi naktis, praleistas Šiauliu kalėjime, prieš pat paliekant bolševikų grasomus Šiaulius. Deja, jis mirė š. m. birželio 5 d., išsaugojęs meilę lietuviui ir Lietuvos laisvei, bet nesulaukęs šalies išlaisvinimo.

Dr. D. Jasaitis buvo tauri asmenybė. Jo organizaciniai sugebėjimai, idealizmo grindžiama veikla, itaigaus kalbėtojo dovana ir platus išvalgumas bei nuosirdus sielojimasis Lietuvos ir lietuvių tautos gyvybiniais reikalais jį irikioja į taurių ir pasišventusių mūsų tautos darbininkų gretas. Jo mirtis yra žymus nuostolis visai lietuvių tautai.

Biografinės žinios

Dr. D. Jasaitis gimė 1898 m. rugpjūčio 18 d. Stanačių k., Garliavos valsč., Kauno apskrityje. Jo tėvas buvo ūkininkas, rusų kalintas už lietuvišką veiklą. Mokėsi Kaune ir Voroneže, kur 1917 m. baigė M. Yčo gimnaziją. Medicinos studijas pradėjo Kieve. Vėliau jas tęsė Berlyno universite, kur 1923 m. gavo medicinos daktaro laipsnį. Po to dvejus metus dirbo įvairiose Paryžiaus ligoninėse ir Pasteuro institute. 1925 m. įsikūrė Šiauliuose, kur vertėsi vidaus ligų gydytojo praktika. Be to, buvo Šiaulių mokytojų seminarijos mokytojas ir gydytojas. Nuo 1930 iki 1940 m. buvo Šiaulių miesto sveikatos skyriaus vedėjas, o 1943-44 m. buvo miesto ligoninės direktorius. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją.

JAV atvyko 1950 m. Čia 1951-1953 m. dirbo Gaylord Farm sanatorijoje, Connecticut valstijoje. Nuo 1953 iki 1968 m. dirbo džiovininkų ligoninėje Tampoje, Fla. Išėjęs 1968 m. į pensiją, apsigyveno Mount Vernon, N.Y., kur ir gyveno iki mirties. Liko žmona Sofija Lukauskaitė - Jasaitienė, žymi visuomenininkė, agronomė, sūnus dr. Stasys Jasaitis ir duktė Elena Valiūnienė.

Veiklos verpetuose

Dr. Jasaitis visuomeninę veiklą pradėjo dar būdamas moksleivių, įstojes dar tada tik į besikuriančią ateitininkų organizaciją. Jis buvo pirmuoju Kauno jaunesniųjų ateitininkų kuopos pirmininku nuo 1911 iki 1914 m. Voroneže 1915-17 m. buvo ateitininkų kuopos sekretoriumi. Studijuodamas Berlyne buvo stud. at-kų sąjungos pirmininku. Lietuvoje buvo Ateitininkų Federacijos garbės teismo nariu. Anksti išijungęs į ateitininkijos tada gimstantį sąjūdį, stipriai suaugo su jo idealais ir visą savo veiklą bei asmeninį gyvenimą jais grindė. Dirbdamas Paryžiuje, jis buvo vietinės lietuvių studentų draugijos pirmininku.

Lietuvoje visuomeninę jo veiklą daugiausia reiškė Šiauliuose. Čia 1927-40 m. buvo

A.A. DR. DOMAS JASAITIS

Šiaulių medicinos draugijos pirmininku, 1932-40 m. draugijos kovai su džiova skyriaus pirm. ir ilgametis tos draugijos centro valdybos nariu. Daug metų buvo Lietuvos gydytojų s-gos ir kalinių globos draugijos centro valdybų vicepirmininku, 1932-40 m. Šiaulių "Vilties" draugijos moksleiviams šelpti pirmininku. Vienas iš Šiaulių kraštyros draugijos steigėjų ir kurį laiką valdybos narys. Ilgametis Lietuvos pagražinimo draugijos Šiaulių skyriaus valdybos narys, Šiaulių "Rotary" klubo pirmininkas (1938-40), Šiaulių miesto ir apskrities savitarpio pagalbos pirmininkas (1941-44).

Išėjimui dr. Jasaitis visuomeninė veikla neišsiplėtė, nes dėl profesinio darbo sąlygų ilgą laiką gyveno atokiau nuo didesnių išėjimų telkinių. Persikėles į Niujorko apylinkes, buvo LKM Akademijos vietinio židinio ir krikščionių demokratų skyriaus pirmininku. Nesunku suvokti, kiek energijos ir veržlumo turėjo parodyti, kad čia suminėtas vadovaujancias įvairiose organizacijose pareigas galėtų atlikti.

Ne vien organizacijose dr. Jasaitis aktyviai reiškėsi. Jo iniciatyva 1930 m. Šiauliuose buvo įsteigta tuberkuliozinis dispensaris, kurio vedėju jis buvo iki 1940 m. Gi 1930-40 m. jis buvo Šiaulių miesto sveikatos skyriaus vedėju. Tuo metu jis įvykdė naujos miesto ligoninės statybą. Gyvendamas Vokietijoje, VLIKo vadovybės buvo paskirtas Lietuvos Raudonojo Kryžiaus pirmininku ir yra daug nuveikęs tremtinių šalpos srityje. Politinėje veikloje aktyviai nesireiškė, nors ta sritimi giliai domėjosi. Tik dvejus metus (1946-47) buvo VLIKo vykdomosios tarybos nariu.

Gyvenimo keldrodžiai

Dr. D. Jasaitis visuomeninės veiklos keldrodžiu buvo tvirta ir gili ateitininko ideologija. Tame sąjūdyje jis aktyviai dalyvavo nuo pat jo pradžios ir liko tvirtai su juo suaugęs iki pat mirties. Praktinėje veikimo plotmėje jo sprendimus lėmė didieji krikščioniškosios demokratijos principai, atremti į popiežių socialinių enciklikų doktriną. Šių dviejų sąjūdžių lietuviškoje išėjimo tikrovėje liko jis giliai sielojosi. Ypatin-gai jis skaudžiai išgyveno nedarną išėjimo katalikų tarpe. Paskutiniame savo laiške (bal.

27 d.) šias eilutes rašančiam jis plačiau tą klausimą lietuvių kėlė mintį, kad at-kų būsimame kongrese "būtų surastas susitarimas, jei ne galutinis, tai bent 5 metų paliaubos". Jis lygiai skaudžiai išgyveno krikščioniškosios demokratijos organizacinės veiklos silpnėjimą išėjimojoje.

Spaudos puslapiuose

Dr. D. Jasaitis rašė daug ir įvairiais klausimais: nuo dailiosios literatūros iki mokslinejų studijų. 1922 m. Dašaičio slapyvardžiu kartu su Sakalu (J. Sakalausko slap.) išleido literatūrinį bandymų knygutę "Padangėse" ir biografinį veikalą "Kalininkams paaukotas gyvenimas". 1921 m. su A. Juška redagavo ideologinį ateitininkų leidinį "Mūsų idėjos". Nuo 1968 iki 1975 m. redagavo "Tėvynės Sargą". Įvairiais visuomeniniais klausimais rašė "Ateities Spinduliuose", "Ateityje", "Židinyje", "Ryte", "Tėvynės Sarge", "Šiaulietyje", "Mūsų Momente" ir kitur.

Jo raštų stilius gyvas, žodingas, dažnai su grožinės raštijos puošmenomis. Rašė jis daug taip pat medicinos mokslo ir socialiniais klausimais. Ypač domėjosi džiovos gydymo problemomis ir jas gvildeno keliose studijose. Šiais klausimais rašė "Medicinoje", "Kosmose", "Varpuose", "Kovoje su džiova", "L KMA Suvažiavimo Darbuose" ir "LKMA Metraštyje". Visą laiką buvo LE medicinos skyriaus redaktoriumi.

Susidomėjęs tautžudystės klausimu Lietuvoje, 1964 m. LK Mokslo Akademijos suvažiavime Niujorke skaitė pranešimą tema "Nacionalistinis ir komunistinis genocidas Lietuvoje". Kiek apribojęs šią temą, pastaruoju metu rengė platų veikalą apie nacionalistinėse tautžudystėse Lietuvoje, kurį tikėjęs netrukus baigti.

Dr. D. Jasaitis raštai, greta laikaus ir puošnaus stiliaus, pasižymi taip pat giliu dalyko pažinimu ir gausiu pirminių šaltinių panaudojimu. Tuo tikslu jis vedė nepaprastai plačią korespondenciją. Jo raštai todėl visada yra originalūs ir vertingi. Pavyzdžiui gali būti 1970 m. "Tėvynės Sarge" paskelbtas jo straipsnis apie Aleksandrą Stulginskį. Ribotame straipsnyje čia sutelkta daug vertingos medžiagos apie žymųjį mūsų valstybininką.

Itaigus kalbėtojas

Paminėtinas dar dr. D. Jasaitis sugebėjimas patraukliai ir efektingai kalbėti. Daug kartų ir įvairiomis progomis jis savo kalbomis žavėjo klausytojus, bet gal labiausiai prisimenama jo kalba, pasakyta 1927 m. Palangėje, ateitininkų reorganizacijos neferencijoje. Jis buvo tos konferencijos prezidiumo pirmininku. Po degių eisenos, ant Baltijos kranto laužui nakties tamsoje liepsnojant, tada jis tarp kita ko kalbėjo:

Tautos gyvybė reikalauja darbo, žygių, ištvermės. Kartu su savim kviečiame visą Lietuvos visuomenę... Lietuviai, neskriauskim vienas kito... Lietuviai — mums visuose srovėna mūsų rasės, senos kankinės rasės kraujas. Jis visus mus suvienys, tik neieskokim svetimų dievų, tik padėkim rutuliojį tautos dvasiai, tik auginkim tautos genį, tik sparnus, kurių plasmuojamas visą Lietuvą ir pasaulį apims...

Praėjus penkiasdešimčiai meta (Nukelta į 7-tą psl.)

Tradicinis vilniečių saskrydis Kanadoje

Išrinkta nauja Kanados vilniečių valdyba • Nutarta pasiųsti raštus Lenkijos kardinolui Seinų lietuvių klausimu

STEPAS VARANKA

Š. m. birželio 18 d. 40 Kanadoje gyvenančių Vilniaus krašto lietuvių suvažiavo į Paris, Ont., tradiciniam pasitarimui. Pavaisinti užkandžiais mielų šeiminkų p.p. Česnulių, vilniečiai pradėjo darbo posėdį. VK LS Kanados krašto v-bos pirm. Juozas Dyls tarė įžanginį žodį ir pirmininkauti pakvietė K. Baroną, sekretoriauti Vyt. Pečiulį, kurio tėvas ilgai kalėjo lenkų kalėjimuose. Pagerbus atstojimu žuvusius, mirusius ir dar gyvus tautos kovotojus, buvo iš-klausyti sveikinimai.

Žodžiu susirinkusius sveikino KLB Hamiltono apylinkės pirmininkas, Kanadoje gimęs ir baigęs šeštadieninę mokyklą Kazys Deksnys, kuris buvo atvykęs į saskrydį su savo sužadėtine Klara Goldbergaitė. Su jais buvo atvykęs ir jaunas apylinkės vicepirm. Marius Gudinskas. Pirm. Deksnys gražiai pasveikino susirinkusius, sakdamas: "Aš nemačiau Lietuvos. Mano tėveliai sakė, kad tai labai gražus kraštas. Aš džiaugiuosi, kad mano tėveliai vertė mane lankyti lietuvišką mokyklą, kurioje nemažai išmokau apie savo tėvų kraštą. Dabar dirbu Hamiltono lietuvių bendruomenėje. Man su kitais tautiečiais tenka rengti Hamiltone "Vilniaus Dienos" minėjimus, tad nuoširdžiai prašau visus vilniečius jį remti ir kitus raginti joje dalyvauti". Tai tiesa. Kanadoje tik Hamiltonas rengia Vilniaus Dienos minėjimus. Reikėtų Vilniaus Dieną rengti ir kitoms kolonijoms.

Stepas Jakubickas sveikino atstovaujamą organizaciją vardu, Antanas Basalykas ir Stasys Dargis — šaulių vardu. Raštu sveikino gen. Lietuvos konsulas Kanadoje dr. J. Žmuidzin, VKLS pirm. dr. J. Salnina, Al. Gimantas, Jeronimas Cincėnas, gyvenantis JAV. Konsulas dr. J. Žmuidzinas ir J. Cincėnas buvo kviešti kaip garbės svečiai. Konsulas dėl ankstyvesnių išpareigojimų atvykti negalėjo, o Cincėnas — dėl ligos. Buvo pranešta, kad dr. J. Puzinas, anksčiau centro v-bos praešomas, š. m. balandžio 17 d. padarė pranešimą apie knygos "Rytų Lietuva" anglų kalba leidimą. Dr. J. Puzinui talkins prof. S. Sužiedėlis ir dr. A. Budreckis, iš VKLS — Albertas Misiunas ir Z. Dailidka.

Skyrių valdybų atstovai — Paulė Ancevičienė, Ignas Sajau-

ka, Bronius Saplys, Eugenija Bulotienė, Albertas Misiunas, Edmundas Cincėnas ir kiti padarė trumpus veiklos pranešimus. Buvo plačiai pranešta apie Suvalkų trikampio lietuvių tautinę, religinę ir materialinę padėtį. Ilgiau nagrinėta Seinų lietuvių pamaldų problema. Buvo nutarta pasiųsti kardinolui Stefan Wyszyńskiui, Lomžos vyskupui M. Sasinowskiui ir kitiems augštiesiems pareigūnams atitinkamus raštus ten gyvenančių lietuvių pamaldų reikalui. Seinų lietuvių karštas noras yra turėti pamaldas senojoje savo šventovėje — bazilikoje.

Atrodo, kad dabartinė Lenkijos vyriausybė mažina tautinių mažumų gyventojų skaičių. Neseniai skaičiau "Maly slownik historii Polski" (Mažas Lenkijos istorijos žodynas), išleista 1964 m. Varšuvoje. Dabartinėje Lenkijoje po įvairių repatriacijų esama 1,5%, t.y. 500.000 kitų tautybių gyventojų. Lietuvių — tik 10.000, daugiausia Balstogės srityje. Tikriausiai nemažai lietuvių dėl įvairių priežasčių užsirašė lenkais.

Diskusijoje buvo pasisakyta dėl "TŽ" š. m. 23 nr. išspausdinto rašinio "Mielu noru grąžinsime Vilnių..." Ten rašoma, kad "TŽ" korespondentas turėjo progos plačiau išsikalbėti su tremtinės Lenkijos vyriausybės premjeru K. Sabbatu. Premjero žodžiai atrodė labai palankūs. Iš kur atsirado staigus duosnumas? Arba toks pasakymas: "Vilnius buvo ir liks negincijama Lietuvos sostinė, tik problema ta, kad tas miestas yra lenkiškas". Kaip suprasti "yra lenkiškas"? Taip, jis buvo prievartai lenkinamas, bet nėra lenkiškas.

Idomu ką mūsų VLIKas ir tai atsakys. Ar nereikėtų VLIKui su ta tremties vyriausybe sudaryti kokią nors sutartį tuo reikalui? Kaip ten bebūtų, tokie pasiskaidymai lenkų politikų ir veikėjų yra reikšmingi, nes jie gali paveikti ir lenkus, kurie daugiausia triukšmo kelia dėl Vilniaus priklausomumo Lenkijai. Dėl "trikampiečių" šelpimo pasisakė: P. Ancevičienė, V. Skrebutėnas, I. Sajauka, J. Cincėnas, E. Bulotienė ir kiti. Vieni manė, kad juos reikia šelpti siuntiniais ir, jeigu sąlygos leidžia, pinigais, ypač nepasiturinti jaunima. Kiti buvo priešingos nuomonės: pašalpos nepatenka ten, kur jos yra reikalingos. Vieni reiškė nuomonę, kad pašalpa

padeda išlaikyti lietuviybę, kiti neigė. Esą, kaip čia su saldaisiais nepriversi vaiko lietuviškai kalbėti, taip ir tenai. Svarbiausia, kad lietuviai ten gautų lygias teises mokyti ir garbinti Dievą gimtąja kalba. Šiip ten gyvena lietuviai yra dideli patriotai, darbštūs, tvarkingi, vielesni, lenkų valdžiai, pagal sąlygas, dėkingi, lojalūs už teikiamas, kad ir suvaržytas, sąlygas kultūrinėje srityje.

Adelė Sajaukienė perskaitė centro v-bos paruošto rašto anglų kalba projektą Seinų lietuvių klausimu. Projektą nutarta šiek tiek pakeisti.

VKLS-gos pirm. J. Dyls, padaręs platų pranešimą apie trejų metų darbus, atsistatydino su visa valdyba, kuri, pagal nutarimą, rotaciniu būdu tas pareigas turėjo eiti tik dvejus metus. Prašant praėjusių metų saskrydžio dalyviams, ji tas pareigas dar vienerius metus pratęsė kaip "viršvalandžius".

A. Česnulenė susirinkusiųjų vardu nuoširdžiai padėkojo v-bai už sėkmingą veiklą. Buvęs pirm. J. Dyls po saskrydžio išvyko į Europą, kur pasimatys su ten gyvenančiais vilniečiais. Į naują valdybą įėjo J. Cincėnas, J. Dyls, kaip centro v-bos vicepirm. iš Kanados, B. Saplys, V. Skrebutėnas ir S. Varanka. Keliose VLIKo sesijose vilniečiams atstovavo dr. Algirdas Budreckis iš JAV.

Kanados vilniečių suvažiavimo dailis Paris, Ont. Iš kairės: šeiminkai P. ir A. Česnuliai, J. Dyls, V. Skrebutėnas, I. Sajauka, J. Cincėnas, Br. Saplys, S. Varanka

Žvilgsnis į lietuvių Kanadoj 2

VLADAS RAMOJUS

kartos atstovas inž. Algis Kliučius, lituanistinį ir profesinį mokslą baigęs Kanadoje, išaukęs lietuvių skautų organizacijoje. Susitiktas nuosavoje vasarvietėje gražuose Laurentidų kalnuose, inž. A. Kliučius patėbėjo, kad Montrealio LB nariais gal ir yra gausi, bet iš jų solidarumo inauša sumoka tikiai apie 180-200 narių.

Maño kelionėje po lietuviškas kolonijas Kanadoje Montrealis buvo vienintelė vietovė, kurioje išgirdau liudnesnę gaidą apie LB ir jos ateitį. Turbūt tai pasėkmė didelio separatistų laimėjimo Kvebeke, kuris ypač vyresnės kartos lietuvių gerokai paveikė. Daugelis jų jaudinasi, stovėdami prieš netikrą ateitį.

Toronte į Kapinių dienos Mišias Anapilyje ir į statomos Lietuvos Kankinių šventovės šventinimo iškilmes susirinko apie 2,500 asmenų. Manau, kad tai buvo pagrindas gyvosios Toronto LB, kuri yra pati didžiausia Kanadoje, nors žiūrovų skaičius teatro festivalio spektakliuose buvo gaudžiai mažesnis. Iš viso Kanadoje yra 19 LB apylinkių. Aš aplankiau tik kelias. Susu-mavęs ispūdžius, galiu pasidžiaugti, kad Kanados LB yra didelė, pajėgi, vieninga ir su ateitimi.

Lituanistinės mokyklos

Salia šeimų, jaunimo organizacijų, lietuviškų parapijų, Kanados LB-nei prieauglį augina ir lituanistinės mokyklos. Londono lit. mokyklų mokiniai dabar yra 30-35, žydėjimo metais buvo iki 50. Iš viso per lit. mokyklą perėjo beveik visi Londono lietuvių vaikai — apie 200.

Maironio mokyklą Toronte šiemet buvo 224 mokiniai, žydėjimo metais jų skaičius siekė 620. Per 15 paskutinių metų mokyklai vadovavo J. Andriulis. Jo laikais Maironio lit. mokyklą baigė per 600 abiturientų. Matyti ir šviesesnių ateities perspektyvų. Pvz. 1975-76 mokslo

Norima išleisti anglų kalba P. Česnulių knygą "Nužmogintieji". Posėdyje buvo siūloma knygą papildyti, peržiūrėti, parinkti atitinkamas nuotraukas ir tik tada stengtis ją išleisti anglų kalba.

K. Barono pasiūlymu buvo sugiedota "Ilgiausių metų" birželio varduvininkams, padėkoto maloniems šeiminkams — Angelei ir Petri Česnuliams bei padėjėjams už globą, vaišes, pastogę ir darbą, ruošiant šį sėkmingą saskrydį.

Pasibaigus oficialiai daliai, šeiminkas Petras skubiai pradėjo sodelyje kepti kepsnius pagal savo "receptą". Seimininkė Angelė ruošė kitus patiekalus. Jai talkino Regina Jasinskienė, "Penmans" vedėjo Eugenijaus Jasinsko žmona.

Privačiose diskusijose buvo paliestas ir testamentų reikalas. Į testamentus kažkodėl lietuviui nekreipia didesnės dėmesio. Buvo raginta sudarant testamentus nors mažytę dalelę savo praktiko skirti lietuviškiems reikalams — Tautos Fondui, švietimui, spaudai ir pan. Pasitaiko, kad ilgų metų lietuviu vargas ir prakaitas patenka į svetimas rankas.

Be to, buvo kalbama ir apie spaudos bei knygų platinimą. Būtų smagu, kad taptume naujų laikų knygnešiais.

Ačiū jums, mieli šeiminkai, už jautų priėmimą!

Kanados vilniečių suvažiavimo dailis Paris, Ont. Iš kairės: šeiminkai P. ir A. Česnuliai, J. Dyls, V. Skrebutėnas, I. Sajauka, J. Cincėnas, Br. Saplys, S. Varanka

metais į mokyklą įstojo 17 naujų mokinių, o 1976-77 — 34. Nuo šio rudens Maironio mokyklos mokytojai gaus algas iš valdžios. Tai jau senokai daroma Kvebeke.

Hamiltono lit. mokykloje šiais metais mokėsi apie 100 mokinių, jų žydėjimo laikais jų skaičius siekė iki 305. Salia LB, lit. mokykla Hamiltone nuoširdžiai rūpinasi klebonas prel. J. Tadaraukas.

Montrealio lit. mokykloje šiais metais mokėsi 74 mokiniai, augst. lituanistikos kursuose — 12. Iš viso lituanistikos mokėsi 86 jaunuoliai. Žydėjimo metais lit. mokykloje mokėsi iki 250 mokinių. Seselių vestas vaikų darželis visai uždyrtas. Lietuviams skautams Montrealyje priklauso apie 150 asmenų, o ateitininkams — apie 50. Štė. Kęsgailos teigimu, čia buvo suorganizuoti pirmieji Kanadoje lit. mokyklų mokytojų kursai.

Gaila, kad šiuo metu Montrealio lietuvių jau nebegali pasi-girti augančiais skaičiais lit. mokykloje, augst. lit. kursuose ir LB, nors abi lietuviškos parapijos nebologai laikosi ir miestie bei apylinkėse gyvena nemažai šviesių lietuvių intelektualų.

1978 m. vasarą liepos 1-2 d. d. Toronte rengiamos Pasaulio Lietuvių Dienos su V-ja dainų švente, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimu, laisvojo pasaulio sporto žaidynėmis. Vyriausiojo rengėjų komiteto pirmininku yra J. R. Simanavičius, Kanados LB krašto valdybos pirmininkas nuo 1974 m. Jei keli tūkstantčiai Kanados LB narių sulėks į Pasaulio Lietuvių Dienas, jei prie jų dar prisidės 10,000 lietuvių iš JAV ir kitų laisvojo pasaulio kraštų, pasaulio lietuvių šventė bus dingdinga. Vilčiai pagrindai duoda K a n a d o s LB gyvastingumą, vienybė ir, sakyčiau, dinamiška veikla.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PARODŲ PAVILJONAS

Vilniaus slėnyje, Lazdynų pusėje, statomas liaudies laimėjimų parodos paviljonas, suprojektuotas jauno architekto Edmundo Stasiulio. Jį sudarys terasoje išdėstytos keturios keturkampės pastato dalys. Paviljonas turės dvi sales — 3000 kv. metrų ir 1000 kv. metrų ploto. Didžiojoje salėje bus įrengta nuolatinė paroda, vaizduojanti pramonės, žemės ūkio, gamtos turtų, statybos, transporto, mokslo bei kultūros laimėjimus. Šia paroda jau rūpinasi architektai E. Stasiulis, V. Vizgirda ir J. Baginskas, nes jos atidarymu 1980 m. norima paminėti sovietinės Lietuvos keturiasdešimtmetį. Mažesnioji salė bus skirta užsienio šalių bei sovietinių respublikų parodomis. Paviljonas turės dirbtinį apšvietimą, kad lengviau būtų išryškinti rodimus, transliuoti spalvotas televizijos laidas. Visas rūmų pastatas užims 7600 kv. metrų plotą, nes jame dar bus 300 vietų kino ir konferencijų salė, moderni fotolaboratorija, dailininkų dirbtuvės, administracinis bei gamybinis skyrius, restoranas lankytojams ir valgykla darbuotojams.

VASAROS SEZONAS

Tradicinę vasaros sezono atidarymo šventę Palangoje birželio 3 d. pradėjo Vilniaus televizijos ir radijo komiteto ansamblis „Armonika“ savo koncertu. Tą pačią dieną palangiečiai bei jų svečiai buvo pakviesti į dvi parodas — lietuvių dailininkų darbų ir liaudies meistro A. Jonošos gintarinių bei metalinių papuošalų. Idomią koncertinę programą atliko vietinis kraštotyrininkų ansamblis. Birželio 4, šeštadienį, įvyko visos Zemaitijos meno saviveiklos kolektyvų apžiūra, kurioje dalyvavo ir Jūrmalos rajono „Uzvaros“ žvejų kolchozo atstovai iš Latvijos. Vaikus lankymo saviveikliniai Klaipėdos, Utenos ir Palangos lėlių teatrai. Pasibaigus šventiniam koncertui, karnavalo dalyviai išsijungė į tradicines saulės palydėtuves. Kurortinio sezono pradžią Palangoje paskelbė Jūrą ir Kastytis. Birželio 5, sekmadienį, buvo tęsimi koncertai, papildyti jachtų regata Baltijoje, dviratininkų lenktynėmis Palangos gatvėmis ir V. Mikėno šachmatų simultau.

SUVEJŲ PASLAUGA

Vilniutė S. Dacevičiūtė, nusipirkusi dailios medžiagos eilutę, kreipėsi į pirmos klasės siuvyklą Antakalnio gatvėje pas sukūrėją A. Simonį. „Tiesos“ 128 nr. ji pasakoja: „Namo grįžau su gera nuotaika. Tačiau po pirmo ir antro pasimatavimo teko nusivilti. Visų pirma sukūrėjas kažką kur pradangino piešini, kaip reikia pasiūti kostiumėli. Todėl viską padarė ne taip, kaip aš norėjau, o taip, kaip jam atrodė dailiau. Bet argi dailu, jeigu vienas atlapas keletu centimetrų platus už antrą. Argi imanoma devėti drabužių, jeigu kairė kisenė prisitūta aukščiau, dešinė — žemiau, o kilpos sagoms užsegti išpažtys kreivai. Žodžiu, belieka tik stebėtis, kaip siuvėjas sugebėjo taip sugadinti medžiagą. Atsisimdama rūbą, parodžiau sukūrėjiui visus defektus. Tačiau jis nepasitūlė pertaisyti drabužių. Taranau galvą ir tylėjo. Matyt, ir pelakė, kad kuو greičiau išieitų priekabą klientė. Suprantama, kad nemaloniai taisyti savo paties blogai atliktą darbą. Tačiau kur kas nemaloniau taisyti kito broką.“

PRANEŠIMAS IŠ V. VOKIETIJOS

Pasikeitimai lietuvių veikloje

BR. LIUBINAS

Vokietijos LB valdyboje ir Vasario 16 gimnazijos kuratorijoje š.m. birželio 4 d. įvyko vadovaujančių žmonių pasikeitimai. „TŽ“ 14 nr. aprašytieji LB rinkimai jau praaištyje. Jon išrinkti jau kiti asmenys. Specialiame tarybos posėdyje norėta pareikšti nepasitikėjimą Vokietijos LB valdybos pirm. J. Barasui, bet to padaryti nereiškė, nes J. Barasas pats pasitraukė iš pareigų. Jis taip pat pasitraukė ir iš Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdybos. Truputį anksčiau buvo atšauktas Iov valdybon jos pirmininku išrinktas dr. Stasys Sereika. Nepasitikėjimas Barasui buvo surištą su Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdybos įvykdytu trumpalaikės mergaičių bendrabučio vedėjos M. Stankuvienės - Saulaitytės atleidimu iš pareigų. Jį padavė kuratorią į vokiečių darbo teisimą, ir šis priėmė jai mokėti atlyginimą už kelis mėnesius iki vasaros atostogų galo. Tuo būdu susidarė nemažos nenumatytos išlaidos gimnazijai. Naujai į Bendruomenės valdybą buvo išrinkti 5 asmenys: J. S a b a s — pirmininkas, A. Lipšys — vicepirmininkas, R. Tendzėgolskis — išdininkas, V. Svilas — sekretorius ir M. Šiušelis — narys jaunimo reikalams. Vokietijos LB valdybą nuo savęs į Vasario 16 gimnazijos kuratorią paskyrė J. Sabas. Taryba iš naujo išrinko 4 kuratorijos narius, tuos pačius, kurie joje buvo iki tarybos

SEMINARAS LENKAMS

Lietuvos kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugija Vilniuje surengė seminarą iš Balsojęs atvykusiems aktyvistams. Jie yra Lenkijos — Sovietų Sąjungos bičiulių draugijos nariai. Seminaras buvo skirtas sovietinės Spalio revoliucijos šešiasdešimtmečiui. Pagrindinis dėmesys jame teko Lenkijos draugystei su Sovietų Sąjungos tautomis, kurių tarpe yra ir Lietuva. Svečius iš Lenkijos sveikino Lietuvos kultūrinių ryšių draugijos pirm. B. Vaitkevičius, Mokslo Akademijos istorijos instituto direktorius, ir kompartijos centro komiteto užsienio ryšių skyriaus vedėjas pavaduotojas M. Sadovskis.

PARODA MASKVOJE

Elektrotechnikos laimėjimus atskleidė Sokolnikų parke atidaryta tarptautinė paroda „Elektra-77“. Sovietų Sąjungos skyriuje buvo ir lietuviškų gaminių — „Elfos“, „Elektros“ pateiktų įvairių variklių, automatinis oro drėkintuvas, magnetofonas, kauničėji sukurta mažasis televizijos priimtuvas „Šilelis“.

GAMOS APSAUGAI

Gamtos apsaugos draugija meile Lietuvos gamtai bando skiepyti specialiais plakatu konkursais moksleiviams. Antrajam respublikiniam konkursui iš Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų buvo gauta apie 400 plakatų gamtos apsaugos tematika. Vertintojų komisija atrinko 15 ir jų autoriams įteikė asmeninius dovanėles. Premijuotųjų eilėse yra moksleivių iš visų Lietuvos kampų: Jūrą ir Savukynaitė iš Veisiejų Lazdijų rajone, kuršėniškis Remigijus Baranauskas, Dalia Gražytė iš Medelikių Biržų rajone, dušetiškė Rasa Ruzgaitė.

DEGALINIŲ KONKURSAI

Degalinėmis Lietuvoje vadinamos benzino pardavimo stotys automobiliams. Trijų tipų degalinių konkursą paskelbė Lietuvos Architektų Sąjunga su vyriausiąja materialinio techninio tiekimo valdyba. Laukiama degalinių projektų lengviesiems automobiliams, visuomeniniam miesto transportui, autovežimiams greitkeluose ir plentuose. Projektant turi būti įtrauktas degalinės pastatas su kuro atsargomis, vandens valymo įrenginiais, automobilių remontui skirta dalimi, kolonėlėmis motociklų kuro mišinui. Premijomis bus įvertintos trys geriausios kiekvieno tipo degalinės.

ŽERAI IR UPELIAI

Pievų sausinimas bei upelių vagų tiesinimas daug kur sumažino vandens lygį. Pvz. Molėtų rajono Siesarčių, Kertučių ir kitų ežerų lygis nukrito visų metrų. Lakajų ežeryno likimu susirūpinę Lietuvos botanikos instituto kraštovaizdžio ekologijos skyriaus vadovas prof. K. Eringis, Pernai prie Siesarčių ir Kertučių ežerų ištakų buvo įrengti šliauzai, su laikintys pavasario potvynių vandens. Jų dėka vėl grąžintas senasis vandens lygis ežeruose. Žymi Strūdos upelio atkarpa Trakų rajone melioratorių buvo paversta grioviu. Žemumųpys kad ir nebuvo paliestas, jame vanduo kasmet slūgo, kol pagaliau dingio visi upėtakiai ir bebėrai, nors Strūda buvo laikoma žuvisvais draustiniu. Žemumųpys gelbėti dabar jau statoma užtvanka prie Tatoriškių kaimo su nedidele vandens saugykla.

V. Kst.

posėdžio kovo mėn. 12: A. Bernatoni, P. Nevulį, A. Šmitą ir J. Valiūną.

Gimnazijos kuratorija posėdžiavo tą pačią dieną ir išsirininko naują valdybą, į kurią įeina A. Bernatoni — pirmininkas ir J. Sabas — išdininkas. Gimnazijos direktorius V. Natkevičius kuratorijos valdyboje yra iš pareigos. Šiuo metu jis eina vicepirmininko pareigas. Norisi tikėti, kad tai buvo tik laikini nesklaidumai, kad jie tuoj bus užmiršti ir gimnazija vėl išstikimai tarnaus lietuvių auklėjimui.

Birželio įvykių minėjimai

Ir šiemet paminėti skaudieji įvykiai, ypač, susikaupę birželio mėnesyje. Schwetzingene tai atlikta birželio 15 d., o Kaiserlauterne — birželio 17. Abiejose vietovėse susirinkta katalikų pamaldoms, o jų metu kapelionas nesakė pamokslų, bet paskaitė išsamią paskaitą, surišdamas praieities įvykius su paskutiniųjų metų nutikimais, ypač su R. Kalanta, su Nijole Sadūnaite ir eile kitų narsių lietuvių, kovojančių už tautos teises.

Plk. Itn. Donato Skučo išleistuvės

Liepos pradžioje jis grįžta atgal į JAV. Lietuvių tarpe Vokietijoje per eilę metų jis pasirodė labai aktyviu, draugišku ir lietuvišku. Pagrindines išleistuves suruošė Sabų šeima Mannheimo mieste. Jose dalyvavo visa eilė aktyviųjų lietuvių darbotojų Vokietijoje.

Jungtinis JAV Baltiečių Komitetas Baltuosiuose Rūmuose pas prezidento J. Carterio įgaliojimą tautybių reikalams Jan Peterson. Jai buvo išdėstyti baltiečių pageidavimai Baltijos valstybių klausimu ir prašyta paramos tautinių grupių mokykloms. Iš kairės: J. Bolšteins — ryšių direktorius, M. Kari — estų atstovas, Ms. Peterson, dr. J. Genys — lietuvių atstovas ir komiteto pirm., G. Meierovics — latvių atstovas

Pagerbtas šventovės statytojas

Winnipeg lietuvių pagerbė kun. Justiną Bertašių 35-rių kunigystės metų progą

K. STRIKAITIS

Rodos, ne taip seniai — 1967 m. gegužės 14 d. prie tos pačios šventovės paminėjom klebono kun. J. Bertašiaus 25-rių metų kunigystės sukaktį Štai, jau suėjo ir 35-ri metai, sudarę prągą vėl prisiminti brandžią sukaktį.

Nuo Mosėdžio iki Winniepo

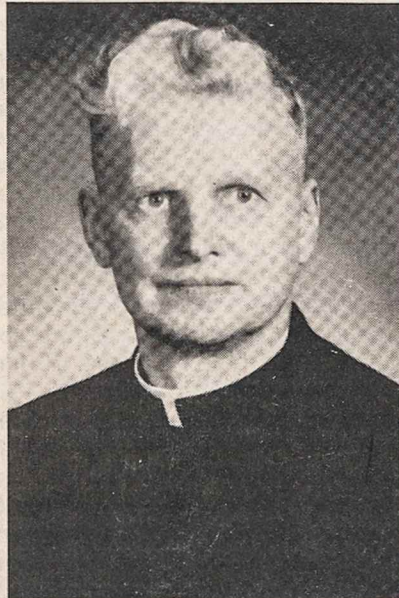
Kun. J. Bertašius gimė 1915 m. kovo 21 d. Kretingos apskr., Mosėdžio valsč., Sauklų km. Jo tėvai buvo vieni iš stambesniųjų tos apylinkės ūkininkų. Iš keturių brolių ir vienos sesers Justinas buvo vyriausias. Baigęs Mosėdžio pradžios mokyklą ir Skuodo gimnaziją, įstojo Telšių kunigų seminariją. Deja, rusams okupavus Lietuvą, ši seminarija buvo uždaryta. Tuomet jis persikėlė į Kauną, kur tęsė mokslą įvairiais nelegaliais būdais. Teologinius mokslus baigė vokiečių okupacijos metais (1942) ir gegužės 14 d. Telšiuose vysk. V. Borisevičiaus buvo išventintas kunigu. Pirmąsias Mišias atlikė gimtajame savo miestelyje Mosėdyje. Po to buvo paskirtas vikaru į Viekišnius, kur kunigavo iki antrosios rusų okupacijos.

Artėjančią rusų frontui ir pirmiem tankam pasirodžius, 1944. X. 9 paliko Viekišnius. Pasiekęs Klaipėdą, pateko į pačius didžiuosius lėktuvų bombardavimus. Iš čia laimingai pasitraukęs, atsidūrė Fuldoje, kur vokiečių vyskupas paskyrė darbuotis prie katedros. Vėliau išvyko į Strauber Str. 6, Berlyno priemiestyje, kur darbovis vokiečių parapijoje kaip vikaras. Iš čia buvo paskirtas vienuolyno ligoninės kapelionu.

1945 m. išvyko studijuoti į Muensterio universitetą. Studijuojam tautotyros, istorijos ir liturgijos mokslus. 1949 m., išklaušęs visus 8-nius semestrus, buvo atitinkama pažymėjimą. Mokslo metu Osnabruecke ėjo stovyklos kapeliono pareigas, o pats gyveno Muensteryje. Dar vėliau buvo paskirtas treminių stovyklos kapelionu. Įsisteigus Britų zonoje sargybų ir transporto kuopoms, CMWS ir CM LO kariuomenės štabo 1949. X. 10 buvo paskirtas lietuvių dalinių kapelionu visai Britų zonai. Po metų darbo, t.y. 1951 m. sausio 25 d., emigravo Kanadon.

Kanadoje apistojo St. Jean, Quebec, seminarijoje. Vėliau buvo paskirtas į Montrealio Sv. Jurgio parapiją organizuoti prancūzų skautų. Iš ten, lietuvių pranciškonų kviečiamas, persikėlė į Winniepą.

Čia gyvendamas, kun. J. Ber-

KUN. JUSTINAS BERTAŠIUS, atšventęs 35-rių metų kunigystės sukaktį Winniepo

tašius surado būsimai šventovei sklypą, kurį pats už savo pinigų ir nupirko. 1953 m. birželio 29 d. buvo pašventintas sklypas ir statomas rūšys-salė, kur laikinai buvo laikomos pamaldoms. 1953 m. gruodžio 20 d. rūšyje įrengta patalpa buvo pašventinta kaip pamaldų vieta. 1957 m. birželio 14 d. buvo persikelta į dar nebaigtą lietuvių Sv. Kazimiero šventovę. Šventovės darbai buvo tęsimi, kol galutinai buvo užbaigta.

Pažymėtina, kad kun. J. Bertašius dirbdamas mažoje lietuvių kolonijoje, niekuomet nesiskundė trūkumais ir visą savo energiją dėjo ir deda į vis dar nesibaigiančius šventovės darbus.

Iškilmingos pamaldos

Š.m. gegužės 14 d. kun. J. Bertašiui suėjo 35 metai, kai buvo išventintas kunigu. Winniepo lietuvių, suprasdami klebono rūpesčius, nepraleido progos jį ir vėl pagerbti. Susidarė k-tas, kuriam vadovavo Viktorija Daubaraitė. Visą paruošus, š.m. gegužės 28 d. Sv. Kazimiero lietuvių parapijos šventovėje iškilmingai prasidėjo pamaldomis. Žmonių buvo pilna šventovė. Iš zakristijos palengva įėjo kun. J. Bertašius su savo senu seminarijos draugu kun. Pranu Kuru, mons. Norman Chartrand, mons. John Rekam, mons. Ward Jamieson, kun. Joseph Caruso.

Pamokslą pasakė ir kun. J. Bertašius kunigystės laikotarpiu Kanadoje apibūdino Winniepo kardinolo G. B. Flahiff sekr. mons. W. Jamieson.

Sveikinimai

Pasibaigus pamaldoms visi

ėjo į parapijos salę. Prie įėjimo svečiai pasirašinėjo specialioje knygoje.

Minėjamą pradėjo rengėjų komiteto atstovė Birutė Eimantienė. Prie garbės stalo, be minėtų dvasiškių, buvo pakviesti: Mrs. Viola Specht — Winniepo vyskupijos sekretorė su savo vyru, Mrs. Elsa Snikeris — muzėjaus tarnautoja su savo vyru, E. Grislis — latvių kunigas, kuris profesoriauja Manitobos universitete, lietuvių par. komiteto pirm. Mykolas Januška, miesto tarybos narys Norman Stepon su žmona, KLB Winniepo apyl. v-bos pirm. J. Demereckas su žmona ir Lietuvių Klubo Manitoboje pirm. Bob Urbonas (Superintendent of Western Paper Box Co. Ltd.).

Ilgas kalbas pasakė kun. J. Bertašius mokslo draugas kun. Pr. Kuras — Sv. Onos lietuvių parapijos klebonas Spring Valley, Ill., N. Stepon (lietuvis), kuris perdavė ir miesto burmistro S. Jubos sveikinimus bei atitinkamą pažymėjimą. Taip pat žodį tarė KLB Winniepo apyl. v-bos pirm. J. Demereckas, kartu įteikęs ir asmeninę dovaną. Sveikinimo žodį tarė M. Januška, B. Urbonas ir kiti.

Programos vedėja B. Eimantienė perskaitė gautus sveikinimus raštu, iš kurių pažymėtini: vysk. V. Brizgio, kun. V. Katariskio, prel. Ant. Jonušo iš Romos, kun. Iz. Grigaičio, „TŽ“ red. kun. dr. Prano Gaidos, B. Astrauskienės, Bliznikų, Razmos ir kt.

Pagaliam programos vedėją padėjo vakaro šeimininkėms: O. Jančiukienė, T. Timmermanienė, A. Jančiukaitė ir V. Daubaraitė. Rengėjų k-to vadovė V. Daubaraitė ir A. Jančiukaitė atnešė sukaktuvininkui tortą su atitinkamu skaičiumi žvakik. V. Daubaraitė tarė sveikinimo žodį. Sukaktuvininkas nuoširdžiai padėjo už gausias dovanas, sveikinimus ir toki gausų svečių atsilankymą. Pasibaigus oficialiajai daliai, prasidėjo linksma vakarienė su gražiausiais praeities atsiminimais bei draugiškais pašnekesiais.

Daug laimės, džiaugsmo ir sėkmės ateities darbo baruose linkime sukaktuvininkui.

HAMILTON

PENSININKŲ SAVAITĖ. Birželio 19-25 d.d. buvo skelbiama Kanados Pensininkų Savaitė. Pensininkų Klubai, kurių jau yra nemažai, pasireiškė pasirodymais, parodėdėmis, specialiais susirinkimais ir kt. Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas suruošė lietuviškų dalykelių ir savo rankdarbių parodėlę. Judriame rytu Hamiltono Prekybos Centre (Barton St.) ant eilės stalų išdėstė įvairius audinius, mežginius, drožinius, piešinius. Mūsų stalai pritraukė tūkstančius žiūrovų. Ypač dėmėjosi J. Jankūnienės išsiuvinėtu menišku paveikslu „Gėlės“. Prie šio paveikslų p. Jankūnienė dirbo apie porą mėnesių. Apie lietuviškų darbų ir Lietuvą išdalinai nemažas kiekis knygelių „Flames for freedom“. Paroduota nemaža ir savų gaminių, pagamintų praėjusią žiemą.

Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas jungia 120 narių, kurie renkasi Daugiakultūriame Centre du kartus į savaitę pajavairinti savo vietnės dienų. Liepos 16 d. rengiama išvyka į p. Budvidžių vasarvietę. Besidomintieji pensininkų reikalais ar jų veikla kreipkitės penktadieniais tarp 2-4 v.p.p. į mūsų kambarį 24 nr. (Catharines 35) čia visuomet rasite ką nors iš valdybos. P.E.

TAUTYBIŲ FESTIVALIŲ Gage parke aplankė apie 100.000 asmenų. Ir šiemet lietuviai įrengė savo paviljoną, papuošė tautinėm villiavom ir tautinių spalvų tyvorele. Įrengta (Nukelta į 7-tą psl.)

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A.a. PRANAS VAINAUSKAS, visuomenininkas ir politikas, birželio 18 diena mirė vienoje Niujorko ligoninėje, sulaukęs 78 metų amžiaus. Velionis buvo baigęs Šiaulių gimnaziją, Lietuvos karo mokyklos II laidą, dalyvavęs Klaipėdos krašto sukilime, baigęs teisių fakultetą VD universitete. Jam teko būti žemės reformos departamento direktorium, finansų ministerijos prekybos departamento vyr. referentų, Klaipėdos uosto muitinės viršininku, 1941 m. sukilime sudarytos laikinosios vyriausybės prekybos ministeriu. Politinėje išsivijios veikloje dalyvavo kaip narys Lietuvos Laisvės Komitete, Pavergtųjų Tautų Seime, VLI-Ke. Ateitininkų veiklon išjungė 1911 m., krikščionių demokratų — 1915 m. Šios partijos centro komitetai vadovavo 1949-51 m., dalyvavo tarptautinėse konferencijose. Palaidotas birželio 22 d. Cypress Hill kapinėse Niujorke.

LOS ANGELES LIETUVIAI gegužės 29 d. Sv. Kazimiero šventovėje paminėjo savo klebono prel. Jono Kučingio 40 metų kunigystės sukaktį. Kunigū jį išventino vysk. J. Staugaitis 1937 m. birželio 8 d. Los Angeles mieste sukaktuvininkas darbuojasi nuo 1946 m. rudens, parapijai vadovauja nuo 1947 m. pavasario. Sv. Kazimiero parapijos steigimą buvo pradėjęs prel. J. Maciejauskas, bet liga ir mirtis sutrukdė planų įgyvendinimą. Tikruoj šios parapijos kūrėju tenka laikyti prel. J. Kučingį, pastatęs naują šventovę, mokyklą, seselių namus, sumoderninusį sales. Parapija šiądien jau tapusi Los Angeles lietuvių veiklos centru, nors jos steigimo metu truko lietuvių. Sukaktuvininkas propagavo lietuvių kėlimąsi į Los Angeles iš kitų kolonijų. Šiądien jau jau yra apie 20.000. Jis taipgi bendradarbiavo spaudoje, aukomis rėmė lietuviškus laikraščius. Jubiliejas Mišias prel. J. Kučingis koncelebravo su kun. J. Kulbina, SJ, iš Montrealio, kun. K. Bučmiu, OFM, iš Brooklyno, kun. prof. A. Rubšiu iš Niujorko, kun. V. Palubinskiu iš St. Monico ir parapijos vikaru kun. dr. A. Olšausku. Sukaktuvininką pamaldų metu sveikino Sv. Kazimiero mokyklos vedėjas K. Pažiūra ir lietuvių jaunimo atstovė R. Alseikaitė. Giedojų kompoz. B. Budriūno vadovaujamas parapijos choras, solistai F. Korsakaitė ir J. Cekanaušienė. Daug sveikinimų žodžių ir raštu prel. J. Kučingis susilaukė didžiojo parapijos salė įvyksiaame pagerbime.

VAKARŲ PASAULIO SPAUDA pasiekė kun. Karolio Garucko raštas sovietų kompartijos vadui L. Brėžnevui ir religinių reikalų tarybos įgaliojiniui K. Tumėnui Vilniuje, reikalaujantis religinės laisvės sovietų okupuotoje Lietuvoje. Tos laisvės varžymus konkrečiais pavyzdžiais atskleidžia pateikiami faktai. Pasirodo, kompartija kontroliuoja net ir parapijų komitetų narių rinkimus, atmesdama kairiųjų kandidatus ir jų vieton paskirdama savuosius. Panaši kontrolė taikoma ir vieninteli kunigų seminarijai Kaune. Religinė vyskupų ir kunigų veikla trukdoma įvairiomis priemonėmis, kartais net jiems draudžiama laisvai lankyti tikinčiuosius. Kun. K. Garuckas yra Helsinkio susitarimų vykdymą sekančio komiteto narys. Savo rašte jis reikalauja, kad būtų laikomasi sovietinės konstitucijos bei Helsinkio susitarimų, kad viešo pasmerkimo susilauktų religinės laisvės varžytojai.

STASIO SANTVARO 75 metų amžiaus sukaktį paminėjo Bostone įkiant radijo valandėlė „Laisvės Varpas“, vadovaujama Petro Višcino. Apie sukaktuvininko gausius darbus raštyjos ir dainos fronte kalbėjo A. Vaičiulaitis, Lietuvių Rašytojų Draugijos pirm. kun. A. Andriekus, OFM. Programa buvo pajavairinta S. Santvaro eilėrašciais.

Argentina

PASKAITA APIE LIETUVĄ Buenos Aires prancūzų Sv. Sirdies bazilikos gimnazijoje skaitė kun. A. Steigvilas, o spalvotus nepriklausomos Lietuvos gyvenimo filmus rodė J. Gilydis. Klausytojų ir žiūrovų buvo gausus būrys — keli šimtai moksleivių, jų mokytojai ir bazilikos kunigai. Gimnazijos vadovybė nutarė kun. A. Steigvilą ir J. Gilydį vėl pasikviesti sekančią pavasarį į didesnį patalpą, kad su Lietuva galėtų susipažinti ne tik gimnazistai, bet ir universiteto studentai.

Brazilija

SAO PAULO LIETUVIAI, švedsami prel. Pijaus Ražainos amžiaus septyniasdešimtmetį, sutelkė 37.750 krucierių (apie \$2.500) pirmajam se-nelių namukui lietuviškoje sodyboje. Ji buvo įsigyta pernai Atibajos kalnuose, sklypai parduoti 50-čiai šeimų. Sodyboje bus įrengta ir lietuviška stovyklavietė jaunimui. Komitetas jau ruošiasi sodinti medelius, gręžti šulinį, statyti didesnį pastogę bendriesiems reikalams.

„RŪTELES“ ANSAMBLIO tėvai, kadaise patys šokę tautinius šokus, Sao Paulo mieste rengia pobūvį jaunystės dienoms prisiminti. Programon įtrauktas „Sustas“ bei kiti tėvų repertuaro hitai.

Venecuela

KARAKO LIETUVIAI atsiveikino su veikliu savo bendruomenės na-

riu dr. Vytautu Dambrava, JAV diplomatu, perkeliama į El Salvadorą. Mišias dr. V. Dambravos bei jo šeimos intencija atnašavo Venecuelos lietuvių kapelionas kun. A. Perkumas, SDB, po pamaldų visus dalyvius pakvietė į atsisveikinimo vaisės klebonijoje. Išvykstantiam dr. V. Dambravai jis įteikė autentišką Ausros Vartų Marijos paveikslą. Atsisveikinimo žodį tarė VLB centro valdybos vicepirm. H. Gavorskas iš Maracay, dovanų atvežęs auksinį laikrodį su Salzburgo vaizdu albumu, J. Statkutė-Rosales, S. Jankauskas, gydytojas dr. P. Dambrava ir J. Menkelūnas. Jie visi apgailestavo dr. V. Dambravos išvykimą, kuris paliks didelę spragą visuomeniniame Venecuelos lietuvių gyvenime.

Australija

SIBIRINIŲ TREIMŲ minėjimą Sydnejaus lietuviams surengė Tautos Fondo atstovybė Australijoje, vadovaujama pirm. kun. P. Butkaus ir idv. A. Kramilinos. Jiedu paruošė medžiagą dviem radijo pusvalandžiam, kuriuos transliavo etninė radijo stotis, supažindindama Sydnejaus gyventojus su Lietuva ištikusia tragedija. Pats minėjimas birželio 5 d. buvo pradėtas kun. P. Butkaus atnašaujamom Mišiom ir šiai progai skirtu pamokslu Lidcombe, Sv. Joakimo šventovėje. Pamaldose suėliavomis dalyvavo skautai, ateitininkai ir ramovėnai, giedojų muz. B. Kiverio vadovaujamas „Dainos“ choras, iš Melbourne atvykęs sol. J. Rubas. Oficialioje minėjimo dalyje paskaitą skaitė melburnietis A. Pocius, savo eilėraščius deklamavo M. Slavėnienė, J. A. Jūragis. Dainom programą papildė sol. J. Rubas, „Daina“ su savo vadovu muz. B. Kiveriu. Tautos Fondui surinkta \$550. Stambiausią \$100 auką davė J. Sakalauskas iš Cabramatto.

Šveicarija

ATEIVIAI IŠ SOVIETŲ okupuotų šalių, prasidėdant Belgrado konferencijai, įteikė memorandumą Šveicarijos įvyksiaubei. Jame atskleidžiamas Helsinkio susitarimų laužymas, kurį vykdė Sovietų Sąjunga bei jos satelitai. Memorandumė taigpi pagrėžiama, kad Sovietų Sąjunga nesiska-to su laisvo tautų apsisprendimo teise, stengiasi surusinti nerušias tautas sovietinėse respublikose. Lietuvių vardu memorandumą pasirašė dr. A. Gerutis. Pastarasis taigpi paskelbė straipsnį apie lietuvių imigraciją į JAV metraštyje „Mare Balticum“, kurį leidžia Hamburge veikianti organizacija „Ostseegesellschaft“. Minint JAV 200 metų sukaktį, metraštyje buvo išryškintas aplink Baltijos jūrą gyvenančių tautų įnašas Amerikai. Dr. A. Gerutis yra minėtos os organizacijos narys.

Vokietija

METINIS VLB MIESAU APYLIN-KES susirinkimas įvyko gegužės 28 d. dr. St. Sereikos sodyloje. Atskaitinį pranešimą padarė pirm. A. Daubaras, pirmiausia paprašęs visus dalyvius susikaup-mo minute pagerbti mirusį valdybos sekr. J. Venį. Nauj-on valdybon išrinkti: pirm. — dr. Jurgis Gruklevičius, sekr. ir ižd. — Juozas Nevulis; revizijos komisijon — Hilda Zakienė ir Antanas Banaitis. Nutarta liepos 9 d. surengti lietuvių šventę su Joninių laužu, suaugusiems bei vaikams skirta programa. Ji bus pradėta pamaldomis katalikams Elsbacho parapijos šventovėje. Išpareigota sustarkyti anksčiau mirusį K. Gulaičio ir S. Venio kapus, o J. Venio kapu sutiko pasirūpinti A. Daubaris.

HAMBURGO LIETUVIŲ KATALIKŲ MISIJOS vadovas kun. V. Sarka gavo padėkos raštą iš vysk. E. Janseno už pastoracines 25 metų paslaugas Salzgitierio bei kitų vietovių lietuviams. Raštas buvo perskaitytas pamaldų metu, o po jų vokiškai prabilo kun. V. Sarka, dėkodamas visiems, kurie padėjo lietuviams įsikurti šame krašte ir puoselėti savitą lietuvišką gyvenimą. Laikraštis „Oldenburgische Volkszeitung“ birželio 14 d. paskelbė straipsnį „Liudės diena ir mūsų istorija“, pagrėždamas tragiškuosius birželio įvykius Lietuvoje. Medžiagą šiam rašiniui parūpino kun. V. Sarka, primindamas artėjančią minėjimą Hamburge, ir St. Motizas Vechto prieglaudoje. Pastarasis pasakoja asmeninius savo įspūdžius pirmojoje sovietinėje okupacijoje, kai jam grėsė Sibiras. Rašinys iliustruotas S. Motizo drožiniu, vaizduojančiu dabartines Lietuvos kancias.

PROF. JONAS STRAUCHAS, Trakuose gimęs vokietis, gegužės 7 d. atšventė amžiaus devyntiasdešimtmetį. Nepriklausomoje Lietuvoje jis dėstė filosofiją VD universitete, vadovavo vokiečių gimnazijai. Stengiamis įdiegti humanizmo pradus jaunimui nepatiko Lietuva okupuavusiam naciam. Jie nesutiko J. Straucho patvirtinti VD universiteto docentu ir įsakė jam išvykti iš Lietuvos. Pokaryje J. Strauchas profesoriavo baltiečių universitete Pinnberge, ilgus metus vadovavo Lietuvos

Toronto Lietuvių Namų moterų dainos vienetas koncerto metu. Iš kairės: V. Siminkevičienė, A. Jucienė, A. Jankaitienė, A. Skilandžiūnienė, L. Mačionienė, A. Dargytė-Byszkiewicz. Nuotr. St. Dabkaus

Pasaulis anapus trobelės ir pievelės...

VYTAUTAS A. JONYNAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Visumoj Jucevičiaus knyga ir bando vykdyti tą trilypę funkciją. Palikdami pasisakyti specialistams išsamiau, galime tvirtinti, kad jam tai pavyko. Įvadinėse pastabose ir iš dalies skyrelyje „Filosofija kaip mokslas apie būti“ Jucevičius aptaria filosofijos paskirtį, filosofinio mintijimo versmes. Pažymėkim prabėgom, kad poskyryje „Mitai ir logos“ randame jo veikalą pagrindinę mintį, kertinį akmenį:

Mitas ir logos yra tarytum viena antros reikalaujančios jėgos, ir jų tariamojo konfliktinėje įtampoje slypi, vaizdingaiariant, vienas antro išsilyginimas.

Stambiausia knygos dalį sudaro filosofijos raidos skerspjūvis. Čia verta pabrėžti, kad autorius nebando pateikti išsamios filosofijos istorijos. Jo tikslas — išryškinti paskirus momentus, sudysguoti, sujungti apraiskus, kurių kiti nebendė greitingi. Žodžiu, pateikti savitą persepektyvinį žvilgsnį. Todėl perdaug negaišdamas aristotelinės bei tomininės filosofijos apžvalgoj, Jucevičius plačiau analizuoja filosofinės minties proveržį mokslo perversmo sukūryje (XVII š.). Paskui, palyginti smagiai „sutašęs“ Kantą, jis ilgeliau apsisotja ties Hegeliu, Feuerbachu ir Marksu. Mums, lietuviams, įpratintiems, kad būtų atlikti reveransai Bergsonui, Maritainui ar bent Teilhardui de Chardin, šių kelių pavardžių įrašymas kiek nelauktas, neįprastas, bent etiketo prasme. Juo labiau, kad autorius dažnai užsimena apie saitus, rišančius tolimų pranakėjų mintijimą su egzistencialistų filosofija. Bet, kaip sakiau, palikim tai knaisiot specialistam! Eiliniams skaitytojui viena aišku: Jucevičiaus žvilgsnyje i filosofijos raidą nesijaučia dogmatizmo ta prasme, kad nebando prašmugeliuoti užantyje teologijos. Tai gal ypač akivaizdu skyrelyje, skirtame Paskaliui. Pagal seną, gerą lietuvišką tradiciją, Paskalis yra ta povandeninė uola, ant kurios sudūžta i šipulius ir nugarma vandenin-gon masėn daugybė gerai pradėtų straipsnių. Jucevičius tos nelaimės išvengia. Nupiešdamas foną, jis iškelia Paskalį itin itin kinamai, kaip moderniojo pasaulio žmogaus dviosios rėšėklę, lygina jį su Kierkegaardu, kuriam krikščionybė irgi atrodė paradoksas, kurį reikia priimti kaip tokį ir išgyventi. Sis skyrelis vienas patraukliausias visoje knygoje. Kitas toks skyrelis, mūsų manymu, yra apie Mark-są.

Pagaliau knygos skliauto sąvaržą (clé de voute) yra paskutinis skyrelis „Filosofija ir fizika“. Jame autorius nagrinėja klausimą, kankinantį mūsų dienų protus, būtent, kokie yra mokslinio ir filosofinio pažinimo santykiai. Čia Jucevičius, manding, iplaukia i pažįstamas, saugias, skersai išilgai išraižytas įlankas, nes, jei neklystu, tai iš dalies papildymas temos, kurią jis nagrinėjo savo tezeje, rašytoje McGillio universitete („Medžiagos samprata B. Russellio raštuose“).

Pripažinkim, kad tai taip pat šaltiniuota dirva, kurioje humanitarinio auklėjimo žmonėn baisiai klimpsta kojos. Kaip bebūtų, autorius prieina išvadą, kad „filosofinio ir fizikinio pažinimo objektas yra tas pats gamtinis pasaulis“. Atseit, tik būdai, metodai jam perprasti yra kitokie, minties konstrukcijos skirtingos.

Jucevičius dėsto gyvai, vaizdžiai, nupiešdamas kartais laikotarpio foną, vengdamas nuklysti i pamiškes, kurios jam neįaukiaiu ūksmingos, kaip pvz.

mitinės pavagos apraiškos mēne, poezijoje, dramaturgijoje, absurdo teatre. Iš dalies todėl, kad tai knyga būtų išpūtė besaikiai. Iš dalies turbūt todėl, kad jam artimesnė gamtos mokslo filosofijos sritis. Bent mums atrodė, kad jis iki šiol yra įsimylėjęs i „realistinį racionalizmą“ ar „logiškąjį pozityvizmą“. Ir nenustabu. Kaikieno manymu, šių dienų pasaulyje „logiškasis pozityvizmas“ užima išskirtiną vietą, pasireiškdamas tokiose atšakose, kaip kad struktūralizmas, lingvistinė analizė ar net kibernetika.

Jei norėtusi autoriui priekaištaut, tai tik dėl vieno dalyko, būtent, kad savo veikalą, iš esmės vientisą, turintį slinkti į pusiausvyrą, jis užbaigia Hegeliu ir Marksu, nepratęsęs toleri- liau, neaptaręs Husserlio, kurį laikas laiko naujosios filosofijos pradininku, Heideggerio, Sartre'o (jam mūsų simpatijos suprantamos jau vien todėl, kad jis rašytojas ir dramaturgas), pagaliau Merleau-Ponty, Bachelardo ir kitų. Iš dalies tai pateisinama. Juk kaikiemo nuomone

Politiniai ir socialiniai klausimai

PRANYS ALSĖNAS

„Tėvynės Sargas“, politikos ir socialinių mokslų žurnalas, š. m. 1 nr. pirmuoju straipsniu min. arkiv. J. Matulevičiaus-Matulaičio 50 m. mirties sukaktį. Redaktorius P. Maldeikis perspausdina M. Krupavičiaus straipsnį iš 1933 m. išleistos knygos „Arkivyskupas Jurgis Matulevičius“.

Toliau eina Lietuvių Krikščionių Demokratų S-gos centro k-to pasisakymas dėl mūsikių didžiųjų org-ų susiskaldymo ir darbo sričių nepasidalinimo. Atsišaukimo pobūdžio pasisakyme LKDS centro k-tas teigia: „Toks susipainiojimas darbo padalioje ir priešiškos nuotikos labai svarbių org-ų yra apgalvėtinai ir skubiai šalinantinas. Siekiamieji mūsų tikslai įpareigoja negaisti klystkeluose, bet vienin-gai ir sutartinai įieškoti būdų esamai negerovei pašalinti...“

Toliau seka Vinco Staugaičio gana energingai ir karštai parašytas straipsnis „Didysis skilimas“ apie užmirštą atsakomybę ir miegančią sąžinę. Straipsnyje, kaip ir anksčiau minėtaime kr. demokratų pasisakyme, siejoliamasi mūsų visuomeninėmis ligomis.

Dr. D. Jasaitis (mirė 1977. VI. 6) rašo apie VLIKO ir Lietuvos laisvinimo bylą.

Apie VLIKO uždavinius ir ateities sąrangą pasisako A. J. Kaulaitis. Jo mintys paimtos iš 1976 m. gruodžio 4-5 d.d. Vašingtono vykusio VLIKO seime simpoziumo.

„Vieneri metai Lietuvos laisvinimo fronte“ — VLIKO pirm. dr. Kęstutis Valiūnas pranešimas VLIKO seime 1976 m. gruodyje Vašingtone.

Kun. Vyta. Bagdanavičius filosofiskai nuspalvintomis mintimis dėsto savo išvedžiojimus apie Lietuvos laisvinimo ilgalai-kius darbus ir priemones.

A. Rinkūnas dėsto savo mintis apie mūsų švietimo problemas, klausdamas „Ar viską padarėme mūsų švietime?“. Pr. Alšėnas rašo apie lietuviybės išlaikymą straipsnyje „Lietuviybės išlaikymas — kertinis akmuo mūsų atečiai“. Monika Liulevičienė rašo apie Drauge-lę - Galdikienę kaip visuomenininkę, Ign. Andrašūnas — apie mirusį agr. Juozą Beliuoną. Prisimenami a.a. dr. Julius Jonas Bielskus, Leonardas Dambriūnas, kun. dr. Feliksas Gureckas, Anatolijus Grišonas, kun. dr. Antanas Juška ir kun. dr. Bronius Krištanavičius, SJ.

Chronologija įvairių sukak-

Hegelis buvo paskutinis filosofas, paskutinis mohikanas, sukuręs užbaigtą, vientisą filosofinę sistemą.

Sunkiau mums, profanams, suprasti kitą dalyką, būtent, Jucevičiaus vengimą minėti psichozalę. Gal mes klystam, bet mums atrodo, kad jos poveikis i filosofinę raidą nemenkesnis kaip tikslųjų mokslų. Bent mes, mirtingieji, esame kur kas giliau veikiami Freudo, Adlerio, Jungo idėjų, negu kaligrafiškų, elegantiškų matematikų formulių bei modelių.

Bet kaip tik šia prasme naujoji Jucevičiaus knyga ir išpildo trečiąjį tokio pobūdžio veikalui būtiną reikalavimą: šaukia dialogan su autorium. Linkėtina, kad knygos poveikyje užsimegztų vaisingos svarstybos. Linkėtina taip pat, kad po jos sektų kitos Jucevičiaus studijos.

Neužmirškim tačiau, kad tai priklausys nuo to, kaip ją pasitiksime.

Feliksas Jucevičius, MINTIS DIALEKTIŠKAI ŽAISME, 273 psl. Išleido autorius. Montrealis, 1977 m. Kaina — \$6.00.

čią, platus faktų ir problemų skyrius, nurodant, jog kova tarp veiksnių bus tęsiama ir toliau, nes JAV LB krašto v-bos pirminkas v-bos posėdyje (pasak „Draugo“, lapkr. 27) pareiškė: „iš politinės veiklos nesitrauksime“.

Galiausiai atspausdintos K. Skirpos pastabos kaip atsakymas i dr. P. Mačiulio straipsnį apie K. Skirpos knygą „Sukilimas“.

Dailininkės laimėjimai

Britanijos Lietuvių Sodyba Sekminių tradicinio saskrydžio metu šiemet pasipuošė didžiuliu DLK Kęstutis paveikslu, kurį pagal DBLS centro valdybos užsakymą nupiešė Marija Barėnienė-Baras.

Baigtą piešti, tą paveikslą labai teigiamai įvertino skulptoriai Antanas Brazdys, įžiūrėdamas kunigaikštystės būtinios tokiais atvejais misticos ir pasigėrėdamas klasišku spalvų derinimu. Tai mistiškumo savo ruožtu yra iškėlęs ir DBLS pirm. J. Alkis. Saskrydžio metu, kai paveikslas buvo išskabinamas, jo autorė susilaukė daugybės sveikinimų, o Lietuvių Sodybos vadovai norėtų, kad toje didžiulėje salėje kabotų ne tas vienas kunigaikštis, nes per Lietuvių Sodybą praeina nemažai kitatautų.

Be kita ko, dail. M. Barėnienė šiais metais Londono Ealinge surengė savo kūrinių parodą anglų visuomenė. Joje buvo išstaciūs 24 tapybos darbus. Vietinis laikraštis, kuris įvairių ankstyvesnių parodų progomis yra išspausdinęs keletą jos darbų nuotraukų, šįkart pateikė žiupsnį žinių apie pačią dailininkę.

Žinodami jos sugebėjimus iš to meto, kai ji dar mokėsi, i šią parodą buvo suvažiuavę net keturi jos buvusieji dėstytojai pasišiūrėti, kuriuo keliu eina dailininkė, buvusi jų studentė. Did jų atvažiavo net iš gana toli. Sidney Smith savo ispūdžius net laisė išdėstė: jam įsimenama išpūdį padaręs kompozicijos pajutimas, spalvų panaudojimas ir ypač didžiulė dinaminė jėga, kuri išreiškiama pasirinktasis siužetas. Kr.

PARDUODAMŲ LIETUVIŠKUS SŪSIUS, estėtiką duotą. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Vytautui Alantui 75!

AL. GIMANTAS

V. Alanto vardas lietuviškoj raštijoje yra tvirtai įrežtas. Būtų beveik banalu pakankamai plačiai žinomą asmenį gražinti tegu ir šaukais epitetais. Jam, išgyvenusiam 75 kūrybingus ir pakankamai sveikatingus metus, betkokie pagyrimai yra nereikalingi, nes tai gražiąją su-kaktį tik nupigintų. Pagaliau ką amžiumi, patirtimi ir talentu jaunensnysis kolega galėtų prabilti apie vyresnį, iš kurio yra ko pasimokyti.

Kai gražią birželio sekmadienio popietę žmonos Irenos ir sūnų iniciatyva Vytautui Alantui buvo suruoštas pagerbimas, o jam pačiam — staigmena, miela buvo dalyvauti gausiame būryje Alanto gerbėjų, bičiulių, šeimos draugų. Kaip ir visada, V. Alantas savo svečius maloniai nutiekė savo vitališkumu, elegancija ir fizine bei dvasine laikysena.

Buvo, aišku, kalbos, sveikinimai, dovanų įteikimas, paties suktakutvininko žodis. Visa tai neišvengiama būtinybė, teikian-ti iškilmei orumo ir tokio lyg oficialumo.

Smagiausia buvo stebėti patį suktakutvininką, kuris pensijos metus sunaudoja ne daržovių ar vaismedžių sodinimui bei priežiūrai, bet intensyviu kūrybiniu darbu džiugina grožinį lietuvišką žodį pamėgusį skaitytoją.

Jei bent prabėgomis paseksi V. Alanto žingsnius lietuviškoj raštijoje, sunku bus pasakyti kuriame žanre jis pats tvirtiausias ir ištikimiausias savo pašaukime. Jis — redaktorius, žurnalistas, publicistas, rašytojas, beletristas, dramaturgas, poetas. Tai sritys, kuriose jis gali plačiau išsiskleisti.

Amžius, pasirodo, Alanto neišsemia, bet tik dar labiau brandina. Nedaug mūsikiųjų rašytojų, deimantinio amžiaus sulaukę, dar lieka kūrybingais bei produktiniais. Sveikos dvasios ir sveiko kūno posakį taikant mūsų suktakutvininkui, atrodo, toji sintezė itin darniai tinka Alantui, kuriam tie 75 tikrai nereiškia naštos.

Naujas vardas meno pasaulyje

Jono Stonkaus dailės paroda Simcoe miesto galerijoje

Visą mėnesį Simcoe Lynwood Meno Centre truko Jono Stonkaus paroda, kurioje jis išstatė skulptūrų, piešinių, trintinių (rubbings) ir vitražų. Meno kritikas Lynn Peterson „The Expositor“ laikraštėje rašė: „J. Stonkus turbūt yra vienintelis menininkas pasaulyje, kuris sugeba kombinuoti primityvaus meno pradus su rytų kraštų imantrumu ir išgauti augšto lygio asmeninį stilių. Jo darbai pasižymi prieštaringumu ir įvairumu. Juo labiau i juos žiūri, juo daugiau jie traukia dėmesį. Jo prieštaringumas tvarkomas tiksliai apskaičiuotoje pusiausvyroje. Tai sujungia jo darbus ir padaro juos natūraliais. Jo darbai atrodo jausmingi, bet intelektualioje, paprasti, bet kartu ir komplikuoti, švelnūs, bet ir stiprūs. Jie nusako J. Stonkų esant neįtikėtinai jautrų, ypač kompozicijoms, natūralioms formoms ir linijiniams suprapavimams. Visa tai sudaro nepaprastą gabumų kombinaciją menininke. Pažymėtina tai, kad J. Stonkus neplanuoja savo darbų iš anksto. Jo preciziškumas yra pasiektas negalvojant, o jo piešiniai auga natūraliai, momento įkvėpti.“

„Simcoe Reformer“ laikraštėje meno kritikė Paula David vadina jo „pagalių skulptūras“ visiškai abstrakčiomis, pagrįstomis primityviomis linijomis, kurios primena tautines, simboli- nes Afrikos formas. Jų paprastumas rodo drąsą ir savim pasitikeimą, kuris vertas dėmesio. Jo trintiniai „rubbings“ atrodo kaip švelnių piešinių audiniai. Jo akvarelės pasižymi švelnių spalvų skale. Tai kritikė žavisi jo trintiniais, kurie rodo jo palinkimą i skulptūrą, bet yra nepalyginamai švelnesni. Juose vos pastebimi kitimai padaro juos meniškai užbaigtais darbais. Jonas Stonkus iš esmės yra skulptorius, siekias trijų matmenų „iluzijos“. Kritikė apgalvestai, kad buvo tik keletas piešinių, kurie visi buvo labai švelnūs, paprasti, bet labai stiprūs. Jo piešiniai rūpestingai išmąstyti, gerai atlikti, preciziški, bet švelnūs. Tai sudaro malonią pusiausvyrą kompozicijoje. Tai kritikei mažiausiai patiko vitražai, kuriuose „jam nepavyko išgauti tų švelnių formų, kurias jis pasiekė kituose

Suktakutvininkas rašytojas VYTAUTAS ALANTAS

Juokėmės, kai Vytauto kelių metų anūkė Laura, išvydusi vėliau iškilmei atvykusį senelį, ant vienos kojų šėkė šokinėdama džiaugsmingu balseliu šūktelėjo: „Senis jau čia, senis jau čia!“ Tai jos santrumpa ilgesnio žodžio — senelis. Visos viešnios ir svečiai vienbalsiai pripažino, kad suktakutvininkas jokių būdu nėra senis. Jis tebėra jaunas ir išvaizda, ir nusiteikimu. Dėlto galima tikėtis, kad Alanto lyra ir plunksna ilgai nenurims.

Visi gerai žinome problemas, su kuriomis susiduria rašytojai, kai reikia išleisti paruostus spaudai kūrinius. Labai pravar-ti buvo ir V. Alanto suktakuties proga susirinkusių pinigėnė dovana. Jo paties pageidavimu tai praturtins Alanto knygų leidimo fondą.

Brandžių minčių pažėrė iškilmės vadovas lietuvių radijo valandėlės red. I. Krikščūnas, dr. V. Majauskas ir rašytojas B. B. Gražulis. Buvo keliami tostai už suktakutvininką, linkinti jo toliau tęsti kūrybingą darbuotę.

Atskirai derėtų paminėti ir Ireną Alantiene, be kurios visokeriopos paramos, pritarimo, skatinimo ir sudarymo sąlygų buvo vyrui kūrybinis jo potencialas nebūtų pasiekęs tokių augštumų.

savo darbuose.

Gausus lietuvių būrys apsilankęs parodoje, kaip tik daugiausia žavėjosi vitražais. Dvi šeimos net susiginėjo kuriai teks „Pelkių“ vitražas. Visi kraipė galvas dėl matytų darbų įvairumo ir gausumo, o Meno Centro vadovybė stebėjosi lankytojų gausumu ir parduotų darbų skaičiumi.

Jonas Stonkus gimė lietuvių šeimoje, Švedijoje, ir nuo 1949 m. gyvena bei mokėsi Delhi ir Tillsonburgo mokyklose. 1965 m. pradėjo studijas Ontario College of Art. Paskui iki 1975 m. keliavo po Europą, Šiaurės Ameriką ir mokėsi daryti vitražus pas Stanley Tomlin Dubline, Airijoje. V. G.

Atsiųsta paminėti

APVAIZDOS SKIRTUOJU KELIU, arkivyskupo Jurgio Matulaičio atminimui 1871 — 1927. Didelio formato nenumeruoti puslapiai (jų yra 40). Išleista 1977 m. Čikagoje. Viršelis seselės M. Mercedes. Spausdino „Draugo“ spaustuve, 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Vladas Butėnas, PENNSYLVANIOS ANGLIAKASIU LIETUVA. Nuotraukos Algimanto Kezio, SJ. Albumo pobūdžio leidinį papildė vidiniai tarpai: „Pennsylvanijos lietuvių prisiminimai“, magnetofono juostelėn įrašyti Elenos Bradūnaitės, ilustuoti Marc PoKempner nuotraukomis ir Jurgio Bradūno novelė „Eilimas, broleliai, namo, namo...“ Knygą appavidalino dail. Vincas Lukas ir Petras Aleksa. Tiražas 1.000 egz. Albumo formato 344 psl. kietais viršeliais. Kaina \$20. Spaudė M. Mor-kūno spaustuvė Čikagoje. Išleido 1977 m. Amerikos Lietuvių Biblioteka, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

Pranas Čepėnas, NAUJŲJŲ LAIKŲ LIETUVOS ISTORIJA, I tomas. Spaudai parengti padėjo Albina Si-rutyte-Čepėnienė. 544 psl. kietais viršeliais. Kaina \$15. Platinjoms duodama 25% nuolaida. Spaudė M. Mor-kūno spaustuvė Čikagoje. Dr. Kazio Griniaus fondo 1977 m. leidinys. Leidėjo adresas: Dr. K. Griniaus fondas, c/o J. Urbelis, 1649 No. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160, USA.

Bronys Raila, BASTŪNO MAISTAS. Aplankas i titulinis puslapis Algirdo Kurausko. 498 psl. kietais viršeliais. Kaina \$10. Tiražas 700 egz. Išleido 1977 m. Čikagoje Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas, c/o Gintautas Vėžys, 6349 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629,

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DAIL. GABRIELIS STANULIS, gyvenantis Zenevoje, Šveicarijoje, dešimtają individualią savo tapybos darbų parodą gegužės - birželio mėnesiais surengė šio miesto „Callejo - Monod“ galerijoje. Parodos leidinėlyje „Gabriel Stanulis“ jo kūrybą prancūzų kalba aptaria Jean-Luc Daval. Be dešimties individualių parodų, dail. G. Stanulis yra dalyvavęs i vienuolikoje grupinių parodų. Jis yra gimęs 1915 m. Lietuvoje, studijavęs Vilniaus meno akademijoje, Zenevos meno mokykloje ir universitete. Pradžioje reikėsi tikslai skulptūroje, vėliau perėjo i tapybą. Nuo 1963 m. dirba dėstytoju Zenevos meno mokykloje.

V. SEKSPYRO „MAKBETAS“, režiisuotas Jono Jurašo, gegužės 8-22 d.d. buvo vaidinamas Niujorke, avan-gardiname teatre „La Mama“. J. Jurašo debiutą amerikietiškoje scenoje entuziastiškai sutiko recenzentas L. M. Evers teatrams, filmams ir televizijai skirtame savaitraštyje „Show Business. Pasak recenzento, J. Jurašo režisūra tokia tobula, kad ji primena gerai orkestrą valdantį dirigentą. „Makbetas“ sukrečia žiūrovus tarsi augstos įtampos elektros srovės smūgis. Gražiai suderintos visos spektaklio dalys atskleidžia Sekspyro sampratą, padaro jį suprantamą žiūrovams. Dienraščio „News-day“ kritikas L. Seligsohn primena skaitytojams, kad rež. J. Jurašas yra ateivis iš Lietuvos, tokią „Makbeto“ versiją bandęs pastatyti Maskvoje, bet susilaukęs kliūčių. Iš Lietuvos jis išvykęs dėl ideologinių nesutarimų su valdžia. Savaitraštis „Show Business“ kasmet skiria premijas už geriausius praėjusio sezono spektaklius bei aktorių vaidybą. 1976-77 m. kandidatų sąrašan yra įtrauktas ir rež. J. Jurašo „Makbeto“ pastatymas.

NIUJORKIETIS JONAS MEKAS gavo 1977 m. Guggenheimo premiją už savo kūrybinę veiklą, susijusią su filmais. Jis yra „Antologijos filmų archyvo“ programos vadovas, sutelkęs daug filmų iš lietuvių šieivijos gyvenimo. Visi tie filmai, sukurti dienoraščio forma, yra panašūs i filminius užrašus su autoriaus pastabomis. Skiriant Guggenheimo premiją, be abejonės, buvo atsižvelgta i jo, archyvo istorinę bei kultūrinę reikšmę.

DOKUMENTINĖ KNYGA apie Lietuvos žydų likimą baigiama ruošti spaudai Izraelyje ir bus išleista 1978 m. Žydų likimas joje atskleidžiamas pagal atskiras vietas, pažymint ir gelbėjimo atvejus.

DAIL. ALEKSANDRA KAŠUBIENE, keramikos ir mozaikos specialistė, šį vasaros semestrą dėsto mozaikų ir iš audinių sukuriamą modernią pastato vidaus architektūrą Niujorke „The New School“ mokykloje. Šios institucijos amty skrydžius kataloge yra įdėtos trys dail. A. Kašubienės kūrinių nuotraukos.

RICHARDO WAGNERIO KŪRINIŲ KONCERTŲ Ročesteryje, Nazreto Meno Centre, programą atliko šio koncerto iniciatorius sol. Leonas Baltrus, vietinis tenoras, pasiviekęs čikagietis sol. Dalia Kučėnienė, lyrinį sopraną. Jiedu dainavo populiariųjų R. Wagnerio operų arijas ir duetus su pianisto G. Youngo palyda. Sol. D. Kučėnienė Ročesteryje dainavo pirmą kartą.

DR. ANATOLIJS MATULIS, dėstantis įvairias psichiatrijai artimas mokslo šakas valstybiniame Wisconsin universitete, Green Bay mieste, dvejus metus dirbo su šiofrenikais Detroito, Lafayette klinikoje. Čia jis išbandė naują savo metodą — metaglosoterapiją: šiofrenikų gydymą naujos kalbos mokymu. Šiuo atveju buvo pasirinkta vokiečių kalba, kurios nemokėjo nė vienas pacientas. Prof. dr. A. Matulio eksperimentą plačiai aprašė dienraštis „The Detroit News“ reportažu. Pasirodo, šiofrenikai, kurie arba kelia didėlį triukšmą, arba tyli kaip kūdikiai, noriai ėmė mokytis vokiečių kalbos. Triukšmingieji aprimo, o tylinieji pradėjo šnekėti. Savo teoriją prof. dr. A. Matulis yra išdėstęs knygoje „Language... a hope“, kurią neseniai išleido jo vadovaujama institucija — „National Research Institute for Psychoanalysis and Psychology“. Jis daro išvadą, kad psichiniais ligoniams įvyti gimtoji kalba sukelia perdaug emocijų, išsiskaidama beprasmiškas reikavimus ar visišką tylą. Išmokyti svetimos kalbos žodžiai betgi nėra susieti su tokiais emocijomis. Tų žodžių dėka pacientai atnaujina ramesnius ryšius su savo aplinka ir kartais netgi visiškai pasveiksta, atgavę psichinę pusiausvyrą.

SKULPTORIUS PETRAS VASKYS 1983 m. Filadelfijoje įsteigė vaskinių figūrų muziejų, įamžindamas žymiuosius amerikiečius. Atidarydamas muziejų, tų natūralaus dydžio figūrų jis turėjo 75, bet jų skaičių gerokai padidino per 14 metų. Paskutiniųjų P. Vaskio darbų — prezidentai J. F. Kennedy, L. B. Johnson, R. Nixon, negrų pastorius L. M. King, F. Rizzo ir dabartinis prez. J. Carter. Vietinė spauda paskelbė platų reportažą apie šį lietuvių skulptoriaus muziejų gegužės 27 d., įdėdama nuotrauką, kurioje jis atlieka paskutinius prez. J. Carterio veido pataisymus.

KAMERINIO VILNIAUS KONSERVATORIJOS CHORO koncerte pirmą kartą buvo atliktas kompoz. O. Balakausko ir poeto L. Gutausko ciklas „Prie mėlynos gėlės“, skirtas mišriam chorui ir senosios muzikos ansambliui. Koncerte taigpi skambėjo R. Žygaičio „Tyla“, K. Brundzaitės „Girinių mergelė“, V. Barkausko „Preludas ir fuga“, V. Kalinikovo „Elegija“. Porą F. Schuberto, Č. Sasnausko dainų su choru padainavo Vilniaus operos tenoras V. Noreika. Koncerte taigpi dalyvavo ir smuikininkas P. Juodiūšis. Kamerniam konservatorijos chorui vadovauja A. Jozėnas, talkinamas chormeisterės B. Razauskienės.

VILNIAUS MENO DARBUTOJŲ RŪMUOSE šio sezono ciklą „Aktorių kūrybos vakarai“ užbaigė Vilniaus jaunimo teatro aktorė Nijolė Gelžinytė, atlikusi dviejų dalių programą „Monologas“. Pirmojoje buvo sutelktos ištraukos iš V. Sekspyro, Z. Anujo, S. Beketo, E. Jonesko ir Z. Kokto veikalų, o visa antroji dalis buvo skirta kompoz. B. Kutavičiaus poeto S. Gedos žodžiais sukuriamam „Mažajam spektakliui“. N. Gelžinytė čia talkino pianistai L. K. Grybauskai, smuikininkai G. Dalinkevičiui ir E. Urbonas.

FOLKLORINIS VILNIAUS UNIVERSITETO ANSAMBLIS paruošė ir du kartus vilniečiams atliko naują programą „Paukščiai lietuvių tautosakoje“, kurią sudaro įvairios dainos apie paukščius, sakmės, instrumentinė muzika, paukščių pamėgdžiojimai b'ri tikri jų balsų įrašai. Programa remiasi augštaičių, žemaičių ir džiukų folkloru. Koncertų recenzijoje minimos dainos: augštaičių — „Vieverslė, kas tau rūpi“, „Aš turėjau vištelį“, „Oi tu tu strazdeli“, žemaičių — „Kikili paukštelė“, „Ir paaugo žalia leipa“, džiukų — „Karvelėli pilkuoneėli“, „Vai tu kraujdėla“, „Ažmigo sakalėlis beržyni“. Daug dainų atliko ansamblio solistai. Geriausiai pavykusios sakmės: S. Banionytės — apie gegutę, A. Guobio — apie gandrą, J. Bukantaitės — apie paukščius, ugnies nešėjus, K. Jonušo — apie varną ir šarką.

DAILININKŲ SĄJUNGOS dailėtyros skyriaus susirinkime V. Drėmų skaitė pranešimą apie Sv. Onos šventovės tyrinėjimą Vilniuje ir paminklų apsaugos problemas. Po pranešimo sudaryta komisija dailėtyros straipsnių rinkiniui paruošti.

ZEMAITES KOLCHOZAS Kelmės rajone šiemetinę savo literatūrinę premiją paskyrė rašytojui Kazuii Sajai už knygą kaimo tematika „Po to, kai jie pavirto medžiais“. Kartu su premija dyklyktajam laureatui K. Sajai buvo įteiktas ir didžiulis melžėjų sušlegtas sūris. Pirmuoju šios premijos laimėtoju buvo J. Baltušis. K. Saja dalijosi mintimis, kurios jį jaudina, stebint kaimo gyvenimą, ir kurias jis nori atskleisti savo kūryboje. Ištraukas iš naujosios knygos skaitė aktorius Č. Stonys ir Vilniaus konservatorijos studentas V. Dabšys. Žodį tarė ankstesnieji šios premijos laureatai — V. Rimkevičius, A. Pocius, V. Bubnys, R. Granauskas.

REŽ. JUOZAS MILTINIS Panevėžio dramos teatro sezono užbaigai paruošė Sofoklio tragedijos „Edipas karalius“ premjera. Senovaiadžiūs sukūrė A. Mikėnas ir K. Vaičiulis, drabužius bei kaukes — R. Stasiūnienė ir J. Slivinskas, skulptūras — V. Vildžiūnaitė, muziką — G. Kuprevičius. Pagrindinį Edipo vaidmenį premjeriniuose spektakliuose atliko J. Garliauskas, kitus vaidmenis — aktoriai E. Šulgaitė, D. Malėnaitė, K. Vitkus, G. Karka, A. Dūkšta, V. Keramintas.

BULGARŲ LAUDIES MENA, architektūrą ir istoriją vilniečiams atskleidė Fotografijos Meno Draugijos salone surengta meninių fotografų T. Chorisjano nuotraukų paroda.

VILNIAUS MENO DARBUTOJŲ RŪMUOSE viešėjo lietuvių kilmės lenkų kompozitorius Romualdas Tvardovskis. Vakaro dalyviams jis kalbėjo apie Vilniuje dar studijų metais pradėtą savo kūrybą, muzikinius siekius, apie dabartinę lenkų ir lietuvių muziką.

SATYROS IR HUMORO KLUBO atidaryme Plungėje dalyvavo poetas G. Astrauskas su dramos aktorium J. Cepaičiu. Pastarasis skaitė satyrinius L. Janušytės, V. Žilinskaitės, A. Šimkaus kūrinius.

VILNIAUS SPORTO RŪMUOSE su nauja koncertine programa „Užtrauksim, vyrai, dainą“ pasirodė vokalinis-instrumentinis harmonijos ansamblis „Nerija“, vadovaujamas R. Bieliausko. Prieš ketvirtą metą ši ansambli išgarsino koncertinę programą „Per Klausučių ulytėlę“. Vėliau keitėsi muzikantai bei dainininkai, perdaug buvo susižavėta madin-gomis dainelėmis, daugiau tinkančioms jaunimo šokių salėms. Naujoji programa liudija „Neries“ grįžimą Klausučių ulytėlėn, tik šį kartą „Neris“ yra tapusi vienu vyrų ansambliu. Jon iš M. Suraučiaus vadovauto ansamblio vėl grįžo sol. S. Povilaitis, pasižymintis emocionali intonacija, jį išskiriančia iš kitų estrados dainininkų. Koncerte sėkmingai debiutavo jaunieji solistai V. Pauliukas ir L. Cepreckas. Pastarasis yra lyrinis tenoras, kairiuriose dainose primenantis sopraną.

R. Cholkas & Co. Ltd. Realtor REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

RATHBURN — ISLINGTON, gražus 6 kambarių vienaauštis, užbaigtas rūšys su atviru židiniu, ramioje gatvėje prieš golfo aikštyną, netoli požeminio. Prašoma kaina — \$95.900.

ROYAL YORK — BLOOR, 6 kambarių vienaauštis, puikiai užbaigtas rūšys su baru, garažas su privačiu įvažiavimu, gražus didžiulis kiemas su tekančiu upeliu gale, rami vieta.

PRINCE EDWARD — BLOOR, atskiras vos keliolikos metų senumo originalus tributas; du butai po 3 miegamuosius, privatus įvažiavimas — garažas, graži vieta.

JANE — BLOOR, atskiras, rupių plytų, 7 kambarių namas, 2 prausyklos, užbaigtas rūšys, naujas vandens-alyvos šildymas, garažas; apie \$20.000 įmokėti; namas be skolų, netoli Bloor gatvės.

INDIAN RD. — HIGH PARK, 11 kambarių atskiras namas, 3 prausyklos, 3 virtuvės, garažas su plačiu įvažiavimu; apie \$30.000 įmokėti, viena skola.

VAKARUSE, modernus, apynaujis, apie 15 metų senumo 10 butų apartamentas su balkonais; apie \$33.000 metinių pajamų; apie \$70.000 įmokėti; privatus įvažiavimas su garažais.

SWANSEA — puikus, labai geros statybos, vos keliolikos metų senumo 7 kambarių vienaauštis; didelė moderni virtuvė, 3 pilnos prausyklos, didelis, gražiai užbaigtas rūšys su atviru židiniu ir išėjimu į privatų kiemą. Dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu. Nepraleiskite retos progos!

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST

tel. 763-5555 namų 535-1584

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 12 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 8¼%
Antradieniais 10-3	pensijų ir namų s-tas 9%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas 7%
	depozitų-čekių s-tas 6%
Ketvirtadieniais 10-8	
Penktadieniais 10-8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9-1	asmenines 9½%
Sekmadieniais 9.30-1	nekiln. turto 9¼%
	investicines 10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Pritęs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.

telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

KLAUSKITE MANE APIE • pajamų mokesčių atskaitas • pensijų planus • RRSP • registruotą pensijų planą • invalidumo pajamas • nuosavybių draudą • šeimos apsaugą • studentų draudimo fondus mokslui eiti

2 Carlton Street, suite 714

Namai: 766-5857 • Raštinė: 363-7881

Juozas Eimis Ramas, District Manager of Canadian Premier Life

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, įrengiam gaisro apsaugą (smoke detector)

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilinių mechanikų pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Ateitininkų kongresas

Devintasis ateitininkų kongresas įvyks š.m. Darbo dienos savaitgalįje Klevelande rugsėjo 1 — 4 dienomis. Pabrėžiamos pagrindinės sritys — religinė, kultūrinė ir tautinė. Religiniams klausimams gvildinti skirtas simpoziumas, kurio pagrindinė idėja "Gyvoji dvasia — kelias į krikščioniškąjį atsinaujinimą". Organizuoja ir vadovauja kun. dr. K. Trimakas. Kiti dalyviai — kun. dr. Antanas Rubšys, sesuo Ona Mikailaitė, dr. Vytautas Vygantas ir kun. Jurgis Šarauškas. Prof. Vytautas Vardys skaitys paskaitą tema "Katalikiškoji rezistencija ir tautos likimas".

"Kultūrinės ateitininkų veiklos perspektyvos išsivijoje ir jų išpareigojimai ateičiai" yra tema, kuria sutiko kalbėti su moksleiviais dr. M. Girniuvienė, su studentais — dr. E. Vaišniene, su sėdraugiais — prof. V. Bieliauskas.

Šeštadienio vakaras skirtas vaidinimui. "Sventasis narvas", Algirdo Landsbergio 2 v. drama, jau baigta kurti. Jai panaudota medžiaga iš šių laikų gyvenimo Lietuvoje. Čikagoje jau pradėti pirmieji parengiamieji darbai: tariamasi su režisorium, dekoracijų kūrėju, aktoriams ir techniniu personalu. Inf.

MEDUS --

reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas.

Induose ar koriuose.

Iš bityno: 30 Dewson St.,

Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534-0563

LIUCIJA BARKAUSKAITE, 1977 m. pavasarį baigusi Yorko universiteto meno fakulteto baletą skyrė bakalaurs laipsniu (Honours BA). Be to, ji išlaikė egzaminus, reikalaujant baletu mokytojų sąjungos (Imperial Society of Teachers of Dancing) ir gavo teisę kitus mokytį baletu. Nuo šio rudens ji studijuos dar mokytojų kolegijoje. Liucija yra lankiusi Toronto Maironio mokyklą ir yra "Gintaro" ansamblio narė

Kanadietė studentė STARR BEED-HAM, parašiusi seminarinį darbą pas Toronto universiteto profesorį sociologą Rubinstein

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Tokiu būdu praktiškai jis gali būti kalinamas visą gyvenimą dėl savo principų. Iš tikrųjų bylai E. Ziembos šaltinis nėra būtinas, nes "A b k o" savininkų sukčiavimui įrodyti yra pakankamai kitų dokumentų. Teisme jie atsidūrė ne dėl E. Ziembos pareiškimo parlamente, bet dėl policijos prarasto tyrimo. E. Ziembai iš kalėjimo grįžus teismo salėn, teisėjas R. Dnieper bylą atidėjo kitai savaitei, matyt, tikėdamasis surasti išeitį iš nemalonių įstatymų painiavos, kurioje baudžiami ne kaltinamieji, o liudininku per prievartą padarytas parlamento atstovai.

Patariamoji Ontario taryba daugiakultūriškumo reikalams, kurią sudaro 24 nariai, pasisakė už prancūzų kilmės kanadiečių teisių įtraukimą naujon Kanados konstitucijon. Pasak komisijos, prancūzai priklauso daugiakultūrei Kanados mozaikai, bet jie, kaip ir anglai, yra federacijos steigėjai. Todėl jie turi būti išskirti savo teisėmis iš kitų etninių grupių, kurios čia susidarė imigracijos dėka. Ontario premjeras W. Davis taipgi pasisakė už aiškių anglų ir prancūzų kalbų teisių įrašymą konstitucijon.

Ugningą kalbą Montrealio forume Kanados vienybės klausimu pasakė federacinis pramonės ir prekybos min. J. Chretienas 8.000 federacijos šalininkų. Vėliau jis pabrėžė, kad yra pasirodęs pasitraukti iš federacinės liberalų partijos ir tapti naujuoju Kvebeko liberalų vadu. Po skaudaus pralaimėjimo pernykščiuose provincinio parlamento rinkimuose liberalai ten dabar turi tik 26 atstovus. Buves premjeras R. Bourassa, pasitraukęs iš vado pareigų, išvyko Europon. Laikiniai Kvebeko liberalams vadovauja Gerard D. Levesque. Kanados premjeras P. E. Trudeau taipgi patvirtino, kad J. Chretienas su juo jau yra kalbėjęs apie perėjimą Kvebeko politikon. Tapęs liberalų vadu, jis galėtų gerokai apkarpyti separatistinės Kvebeko partijos bei jos vado R. Levesque populiarumą, nes yra geras kalbėtojas, palyginti jaunas 43 metų amžiaus politikas.

Kanados laiškanėjų unija, turinti 18.700 narių, dėl naujos sutarties jau turėjo 35 pasitarimus su pašto vadovybės atstovais. Atlyginimų klausimui išspręsti unija šaukiasi tarpininkų tarybos pagalbos. Blogesni reikalai yra su 22.000 narių paštininkų unija, jos vadu J. Davidsonu, derybas nutraukusia jau pirmajame posėdyje. Jos lig šiol tebėra neatnaujintos. Pasakutinioji sutartis jau pasibaigė, greičiausiai vėl bus griebiamas

Skautų veikla

• Mindaugo dr. vės metinėje iškyloje birželio 25-26 d.d. dalyvavo 23 skautai ir vadovai. Šeštadienio lietus buvo gera praktika skiltis įsirengti lauko virtuvės ir gamintis maistą. Varžybinės kelionės buvo atliktos pagal numatytą programą. Laisvalaikiai smagiai praleisti puičioje Romuvos krepšinio aikštėje, ežere su baidarėmis ar besimaudant. Iškyloje buvo baigtos žiemos sezono varžybos. I v. laimėjo "Briedžių" skiltis, vad. L. Grybo, surinkusi 682 taškus; II v. — "Žirgų" skiltis, vad. G. Sendžiko, surinkusi 575 tašk.; III v. — "Lapinių" skiltis, vad. I. Kaspe-ravičiaus, su 402 taškais, IV v. — "Sakalų" skiltis, vad. V. Simkaus, su 309 taškais. Pereinamąją gairęle pasilaikė "Briedžiai" ir pernai buvę pirmieji. Draugovė dėkoja tėvams, kurie padėjo skautus nuvežti į Romuvą — p.p. Karosui, V. Sendžikiui, B. Sapliui, L. Kalinauskui, J. Mačiuliui, A. Vasiliauskui ir broliui Romui Bubeliui. Č.S.

• Lietuviškos Skautybės Fondui aukoją \$100: P. V. Melnikai, po \$50: D. A. Baziliauskai, H. Chvedukai, St. Jagėla, Tėvai pranciškonai, G. V. Morkūnai; \$40: V. S. Vaitkai; po \$25: H. Steponiatis, Drėseris-Barauskas, V. Girnius, J. Danaičiai; po \$20: S. Stankevičius, dr. A. Valadkos; \$15: S. J. Jagėla; po \$10: D. Barzdžiūtė, A. Jagėlos, A. Kilinskas, A. Garbens, M. Rusinas, V. Marcinkevičius, M. L. Kalinauskai, F. Mockai, P. B. Sapliai, A. Augustinavičius, J. Gustainis, L. V. Sendžikai, M. A. Vasiliauskai, G. J. Baltaduoniai, G. Ser-nai; po \$5: O. S. Baneliai, J. Varanavičius, S. A. Draugėliai, L. Gvildienė, K. Batūra, V. Skrinškas, P. Būtenas, J. Jurkuvėnas, B. Saplys, A. Valiūnas, P. Imbrasas, B. Abromaitienė, V. Grybiene, Irena Meikle-john, V. K. Kalendros, E. A. Simo-navičiai, G. Tarvydienė, D. Keršienė; \$3: O. Gailiūnaitė.

Skautiškas aciu mieliems aukotojams.

LS Fondas

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Savigynos imtinių pirmenybėse Karagandoje dalyvavo trys Lietuvos atstovai — kauniečiai E. Rudas, broliai Česlovas ir Vaclovas Jezerskai. Jų pasirodymas buvo nesėkmingas. Česlovas Jezerskas, tris kartus laimėjęs pasaulio čempionatą, šį kartą užėmė tik III vietą.

Lietuvos tinklinio pirmenybės baigėsi Vilniuje. Moterų grupėje aukso medalį pirmą kartą laimėjo Vilniaus "Kooperatininko" tinklininkės, baigminės rungtynėse įveikusios Kauno dinamietes 3:2. Bronzos medalis teko Šiaulių "Sarıno" komandai. Čempionijon komandoj žaidžia: L. Polecka, O. Jakupčionytė, R. Ruzijeva, D. Zilaitytė, V. Koncietė, A. Bumbylė, L. Čepytė, Z. Lobikytė, V. Miškytė ir R. Čepononytė. "Kooperatininko" komandos treneris — V. Delkus. Vyru grupės varžybas laimėjo Vilniaus "Kuro aparatūros" tinklininkai, II vietoje palikę vilniečių "Mokslu", III — alytiškių "Džūki-jos" komandas.

Tarptautinių šaudymo iš lanko varžybų laimėtoju Taline tapo klaidietis V. Gica, surinkęs 2470 taškų. Naują pasaulio rekordą moterų grupėje pasiekė Dušanbės atstovė Z. Rustamova, 60 m nuotolyje surinkusi 322 taškus.

Tradicinėse XI sąjunginėse motorlaivių sporto varžybose Liepojoje Lietuvai atstovavo Kauno motorlaivių sporto rinktinė. Lenktyniaujama buvo sportiniais ir turistiniais laivais. Antrąsias vietas laimėjo kauniečiai E. Kuprevičius ir V. Riabčinskis, III vietą 10 km lenktynėse — A. Bakšys. Komandinio požiūriu I vietą laimėjo Maskvos, II — Jelgavos rinktinės. Kauniečiams teko III vieta.

Vakaru pasaulyje yra populiarius sportas — slidinėjimas su lentomis ant jūros ar vandenyno bangų. Kudangi Lietuvoje nei Baltijoje, nei Kuršių mariose didelių bangų, tinkančių šiai sporto šakai, nebėra, lentas teko aprūpinti nedidelėmis būrėmis. Spauda šias varžybas vadina burlenčių lenktynėmis. Siemet jais Kuršių mariose surengė Nidos "Vėtrungės" jachtklubas, susilaukęs net 102 dalyvių. Pirmą dieną, pučiant stipresniam vėjui, pirmavo prie tokių gamtos sąlygų labiau įpratę vietiniai Nidos atstovai — S. Kairys, R. Kukliauskas, R. Markevičius. Kitą dieną, apimrus vėjui, ant kulnų jiems pradėjo lipti gudai. Pagrindinį "Vėtrungės" prizą laimėjo Gudijos "Spartako" komanda. Individualinėse varžybose I vietą išsikovojė S. Kairys, bet komandinio laimėjimo nebuvo įmanoma pasiekti dėl kitų Nidos atstovų gerokai prastesnių rezultatų. Lietuvių eilėse nebuvo nė vienos merginos. Į varžybas kažkodėl neatvyko kauniečiai, o Klaipėda atsiuntė tik vieną šio sporto mėgėją.

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

1596 Bloor Street West

Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).

• Žmogus be religijos yra kelevišas be tikslu, klausėjas be atsakymo, kovotojas be pergalės, mirštantis be naujo gyvenimo. SV. AUGUSTINAS

REAL ESTATE LTD.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR
NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

BLOOR — DUNDAS, atskiras tributas, 14 kambarių; vandeniu šildomas; arti Bloor gatvės ir Lietuvių Namų; 2 garažai; įmokėti apie \$25.000.

JANE — ANNETTE — VIENAUGSTIS, 5 kambarių, pilnai užbaigtas rūšys, neperenas; elektrinis šildymas, platus, privatus įvažiavimas, garažas. Savininkas ima atgal vieną atvirą mortgičių su \$8.000 įmokejimu.

RUNNYMEDE — ANNETTE, atskiras, 10 kambarių, plytų namas. Dvi prausyklos, virtuvės, gerame stovyje. Kaina sumažinta — \$56.500. Įmokėti tik \$6.000.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

TRIBUTIS — PACIFIC — BLOOR, 17 kambarių; 2 butai po tris miegamuosius, 1 — vieno miegamojo. Tik 15 metų senumo. Vandenių alyva šildomas. Du garažai. Geroj vietoj ir gerame stovyje. Prašoma kaina — \$119.000.

OSSINGTON — DUNDAS, 9 kambarių, trijų augštų, atskiras, vandenių alyva šildomas; pravažiavimas ir garažas. Prašo \$65.900.

DOVERCOURT — COLLEGE, netoli PARDUOTAS, no parapijos, atskiras gražus namas, 10 kambarių, 3 virtuvės, 3 prausyklos, didelis kiemas; garažas; savininkas ima vieną atvirą mortgičių.

Reikalingas patyres, ryžtingas, lietuviškai kalbantis bendradarbis su agento arba brokerio leidimu dirbti nuosavybių pirkimo-pardavimo versle (Real Estate). Mūsų agentūra veikia jau daugiau kaip 25-ri metai, turi ilgalaikę lietuvišką klientūrą. Geros pajamos kvalifikuotam asmeniui. Kreiptis į savininką A. Garbenį.

VAKARAIŠ SKAMBINKITE Į NAMUS

489-1543

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8¼% už 1 m. term. dep.
9% už pensijų ir namų planą
7½% už spec. taupymo sąsk.
7% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

9½% už asm. paskolas
9¼% už mortgičius

AKTYVAI virš 16 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723

ir 532-1149

Toronto, Ontario

M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W.,

Toronto 3, Ontario

Tel. 533-5454

Lietuviams daroma

NUOLAIDA

A & B ELECTRIC CO.

įveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamuosius namus

ALBINAS ARTICKONIS

GINTAS ARTICKONIS

Miesto leidimas E-1079

Nemokamas įkainojimas

Skambinti (collect)

Tel. 1-936-4612

Autorite Sales and SERVICE

Telefonas 531-1305

1636 Dundas St. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

Canadian Art Memorials Ltd.

176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampus Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius —
Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of
Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

DOKUMENTINIAI ŽODŽIAI

Prieš 25 su viršum metų Lietuvos laisvės kovos lauke žuvusiojo a.a. Juozo Lukšos-Daumanto ir visų kritusiųjų už Lietuvos laisvę minėjimas, rengtas Lietuvių Fronto Bičiulių cv, įvyko birželio 12 d. Jaunimo Centre. Pagrindiniai kalbėtojai akademijoje buvo Lietuvos atstovas Dašingtone dr. S. Bačkis ir dr. A. Daumasis iš Detroito. Giliai gaudų ir su gyva menine išraiška atliktą montażą iš J. Daumanto raštų lietuvių poetų kūrybos, pavadintą "Tu mirėi ant raudančios rudens žolės", perdavė aktorai St. Kilaite ir J. Kelečius. Sol. D. Kučienienė padainavo 3 kūrinius, jų tarpe ir Lietuvos pogrindžio giesmę "Skalsioji Marija". Sceną apipavidalino dail. A. Valėska. Prieš tai atlaikytose Misišose už žuvusiųjų partizanų sielas, kurias atnašavo kun. J. Vaišnys, SJ, ir minėjime akademijoje dalyvavo labai daug žmonių. Salia kitų į minėjimą iš Niujorko buvo atvykęsi ir J. Lukšos-Daumanto buvusi žmona N. Bražėnaitė - Panoretto. Ji vietoje kalbos perskaitė ištrauką kairiųjų J. Lukšos - Daumanto laišku, rašytų iš Paryžiaus. Štai ištrauka iš Daumanto laiško, rašyto N. Bražėnaitėi 1949 m. vasario 16 d. iš Paryžiaus:

"Jieškau ir nerandu nei kaltininko, nei atsakymo, kodėl aš šiandien čia, o ne ten, kur privalau būti. Metai su kaupu, kai paskutinius suvo pėdsakus palikau kruvinos tėviškos dirvonuose. Metai su kaupu, kai akis akin nematau kryžiuojamos numylėtos mūsų Lietuvos. Metai su kaupu, kai tiesiog negirdžiu klykiančių skausmo raudų. Šie metai su kaupu jau suspyjo iš daugelio mano geriausių draugų pareikalauti nemirtingos mirties. Metai su kaupu, kai aš nedalyvauju anoj mirties ir gyvybės procesijoje, kartu su gausiais tuksantais taurių lietuvių. Perkošiu mintimis jau penktų metų kraują imirkusius apklus, prisimenu ilgas galerijas mirtimi paženklinytų draugų ir jų gyvent norėdamas, trokštu ir savo kaulus matyt besirikiuojančius tarp anų sukrizytuotų griaučių. Tik galia tai, kas nebaigta pasiekti. Tai šios Vasario 16-sios proga!

Mudu šiandien kalbėjom apie kanyrbę. Leisk man papasakoti ir apie ją tenai. Menu viena ankstyvą rudenį. Pavakariop ir mūsų urvą atšliauzia ryšininkas, ir štai kokias gaunu žinias: šiandien 9 val. rytu buvo apsupa 200 rusų šarūno slėptuvė. Po kelių valandų kautynių slėptuvę gyvenę 5 partizanai nusižudė. Tie patys rusai prie slėptuvės aptiko ryšininkus Jūrātė ir Ramunę. Jūrātė, išsitraukus pistoletą, sužeidė vieną rusą ir nusišovė. Ramunę pavakariop pusbgyvė rusai atvedė į Pakuorių su tandant sulaužytais rankų sanariais...

Isėjauš ir aną dalinio vado padėti: kokį matą pasiūliu jo išvermei ir jo kanyrbę? Ką saktų ir kaip in- struktuoť kovotojus, kurie, nematydami jokios dar laisvės propešos, skaito savo kovos draugų likučius? Ką patart ir kaip paguostu būkuria šeima, kurią nueini perspėti, kad slėptusi, nes ryt išvės, kai vakare cilenki į jų lūšnas? Kokias priemones naudoti nušlostyt asarom ir su-

Welland, Ontario

PUIKIAI PAVYKES TAUTOS FONDO VAJUS. KLB Wellando apylinkės valdyba baigė labai sėkmingai 1977 m. Tautos Fondo vaju ir surinktas aukas išsiuntė Tautos Fondui. Iš mažos pensininkų apylinkės surinkta \$326.25.

Aukojos \$50: Baliukas; po \$20: S. Sinkienė, I. G. Skaisčius; \$17: J. Radvilas; po \$15: J. Butkus, V. Jasiliūnais; \$12: P. Sidlauskas; \$10.25: A. Stankevičius; po \$10: kun. Juvenalis Liauba, OFM, B. Luomonas, V. Morkūnas, J. Rankauskas, A. Pivoriūnas, V. Vitkauskas; \$7: M. Urb-

šys; po \$5: B. Andriūšis, V. Bieliūnas, J. Bieliūnas, J. Blužas, A. Cepukas, M. Izokaitienė, J. Kėžinaitis, V. Karalius, J. Kutka, Kuzavas Mikas, J. Paužuolis, B. Simonaitis, A. Smolskis, K. Stankevičius, J. Staškevičius, M. Salčiūnas, A. Sileikis, J. Tamulienienė ir A. Zinaitis; \$3: A. Ramanauskas; \$2: J. Mašauskas.

Apylinkės valdyba "TEVIŠKES ZIBURIŲ" metinė prenumerata — \$12, naujiems skaitlytojams — \$9. Norintiems susipažinti "T2" siunčiami nemokamai.

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visu rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5

Telefonai 533-8451, 533-8452

FILTSOS BROS

BALTIC EXPORTING CO.

SIUNTINIAI | BALTIJOS KRASTUS IR SOV. SĄJUNGĄ

- Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
 - Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
- Darbo valandos: 9 v.r. — 6.30 v.v.; šeštadieniai 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniai uždaryta.

482 Roncesvalles Ave.,

Toronto, Ont. M6R 2N5

Telefonas 531-3098

Savininkai S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos posėdyje Klevelande š.m. birželio 18-19 d.d. Matyti dalis prezidento: dr. E. Lenkauskas, pirm. inž. R. Kudukis, J. Gaila (kalba), R. Bublys

HAMILTON POST

(Atkelta iš 4-to psl.)

buvo ir tautinio meno paroda. Mūsų maistas ir skanumynai svetimtauciu buvo labai greitai išpirkti. Už tokį sėkmingą lietuvių tautos ir mūsų tėvų krašto atstovavimą didelė dėka priklauso čia gimusiame mūsų jaunimui — pirm. K. Deksnui, vicepirm. M. Gudinskui, K. Goldbergaitėi, parodos rengėjoms — R. Pakalniškienei, E. Steiblienei, auđėjai A. Petraitienei, šeimininkėms, gaminiams maistą, St. Petkevičienei, p.p. Deksnienėi, Agurkienei ir A. Petkevičiui, padėjusiame maistą gabenti.

Gaila, kad slovakai iškabintame savo paviljone Europos žemėlapyje Pabaltijo kraštus įjungė į Sov. Sąjungos ribas, tačiau savo žemę atskyrė nuo Čekoslovakijos. Panašiai padarė Daugiakultūriame Centre latviai, užrašdami "Latvia", bet prie Lietuvos ir Estijos paliko SSR raides.

PAS SAVO SUZADETINĘ A. Kaminskaitė iš Australijos Melbourne birželio 25 d. atskrido Šarūnas-Petras Morkūnas, o liepos 12 d. atskris jo tėvai — Vilniaus krašto lietuviai.

K. B. I KANADOS LIETUVIŲ FONDO tarybą išrinkti hamiltoniečiai. — L. Skripkutė ir inž. J. Kivickis, kuris yra ir Fondo įgaliotinis apylinkėje.

PENSININKŲ NAMAMS statyti komitetas tebeįieško patogaus sklypo. Yra kilęs sumanymas sklypo prapyti per miesto savivaldybę. Norinčių tuose apartamentuose gyventi jau yra per 60. Mums reikia tik didesnio skaičiaus lietuvių, norinčių ten gyventi. Valdžia visa statyba finansuoja, ir niekas iš nieko nereikalauja piniginių ar šiaip išpareigojimų. Šį dalyką daugelis maisto su buvusiu ar dar tebesančia Liet. Namų akcine bendrove.

JONINIS IR IKURTUVES birželio 26 d. atšventė Aldona ir Jonas Norkai. Ta proga į jų naują rezidenciją, apsupat ošiančių pušų, keliolika kilometrų nuo miesto, suvažiuavo daug jų bičiulių iš Hamiltono ir Toronto. AV par. klebonas prel. J. Tadauskas pašventino namą ir ta proga tarė gražų žodį. Varduvininką ir naujojo namo šeimininkus trumpu žodžiu pasveikino ir K. Mileris.

I ANTANINOS GURECKIENES dukters sutuoktuvės Winsdore iš Hamiltono buvo nuvykę P. R. Zubai, J. Lekutis, Ant. O. Jusiai, G. E. Jasavičiai ir O. Žilinskienė. Jie iš buvusios hamiltonietės vestuvių parsivežė malonius įspūdžius. K. M.

Boston, Mass.

SENIAUSIA LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA Naujojo Anglijos, einantį 44-tus metus, rengia savo metinį pikniką rugpjūčio 14, sekmadienį, gražiame, lietuviškame, Romuvos Parke, 71 Claremont Ave., Brocktone - Montelloje. Programoje dalyvaus: etnografinis Bostono lietuvių ansamblis, vad. Gitos Kupčinskienės, Bostono liet. tautinių šokių sambūris, vad. Onos Ivaškienės. Bus metinis, tradicinis rinkimas gražuolės "Miss Lithuania of NE", šokių varžybos, grojant Mickey Haberek orkestrui, dovanos laimėtojams. Taip pat bus įžangos dovanos, skaniausi, lietuviški piknikiniai valgiai ir draugiški gėrimai. Komisijoje, kuri išrinks gražuolę ir geriausius šokėjus, dalyvaus Ona Ivaškienė, Laila Kontautienė, dr. Petras Bizinkauskas, Mykolas Druga ir Edmundas Ketvirtis.

Bus puikių loterijos dovanos: automobilis, \$200 vertės gintarinis antkaklis, kelionė lėktuvu iš Bostono į Niujorką ir atgal bei kitos vertingos dovanos.

Susitarkite su giminėm, draugais ir pažįstamais susitikti šiame linkname radio piknike rugpjūčio (augusto) 14 d. Ramuvos Parke Brocktone. Visus kviečia Steponas ir Valentina Minkai

Pasaulio įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pijos delegacija, vadovaujama plk. ltn. A. Abato, net nelaukdama naujosios respublikos prezidento H. Gouledo kalbos. Sijijos spauda teigia, kad Etiopija jau teltkia kariuomenę invazijai. Džibučio prez. H. Gouledas politinės atsvaros žada siekti išjungimu į Arabų Lygą, bet Džibutis ir toliau sąsiauriu leis plaukti Izraelio laivams.

Auganti įtampa

Įtampos į Izraelio ryšius su JAV atnešė naujasis premjeras M. Beginas savo pareiškimu, kad Izraelis niekada nesutiks su palestiniečių valstybės įsteigimu vakarinėje Jordano pakrantėje, kuri esanti istorinė Judėjos ir Samarijos sritis. Jos Izraelis neatiduos arabams. Į šiuos pareiškimus tuoju pat atsiliepė JAV valstybės departamentas, primindamas Jungtinių Tautų saugumo tarybos rezoliuciją, įpareigojančią okupuotą žemių grąžinimą arabams už pastovią taiką. Tokių žemių grąžinimo negalima išjungti iš planuojamų taikos derybų. Atro-

London, Ontario

UZBAIGE SUKAKTUVINIUS METUS. 1977-ieji metai Londono liutnistinei mokyklai buvo neeiliniai — prieš 25 metus mokykla pradėjo savo egzistenciją. Gegužės mėnesį įvyko tu metų užbaigtuvės, o per kovos mėnesį įvykusių mokytojų suvažiavimu Londone buvo atšventos di sidabrinės sukaktys: mokyklų ir jos "amžinojo" vedėjo bei steigėjo Leonardo Eimanto, kuriam ta proga buvo įteiktas žinomojo Kanados krikatūristo Ting-Tingley šaržas: Eimantas, iškeles lietuviška trispalvę, patikimiausia savo susisiekimu priemone - divračiu vyksta į vargo mokyklą. Mokyklai didžiausia auka, be abejonės, davė Leonardas Eimantas ir jo žmona Jadviga, nes tik jų dėka ji išsilaikė per sunkiausią laikotarpį. Siemet mokykla turėjo 26 mokinius, o "turtlingiausiais" metais jų skaičius siekė pusšimtį. Londone gyvena apie 75 šeimos. D. E.

Sudbury, Ontario

GEGUŽINĖ, surušta medžiotojų, žuvautojų "Gegužinio Vilko" klubo lietuviškai Kanados spaudai paremti, įvyko V. Gudrūno vasarvietėje. Jonas Remeikis paruošė skanūs šil-tus pietus. Velkė lietuviškas bufetas, buvo loterija, Antano Gataučio rinkinių pokštelių muzika, šaudymo pratimai. Oras buvo labai gar-dymo pratimai. Oras buvo labai gar-dymo pratimai. Oras buvo labai gar-dymo pratimai. Oras buvo labai gar-dymo pratimai.

KUN. ANTANAS NOCKŪNAS, MIC, porą savaitių atostogauja P. M. Vensų vasarvietėje prie French River ir ten sekmadieniais atlaiko lietuviams vasarotojams pamaldas. PAKRIKITYTAS Justinas Aleksandras Kusinskis. K. A. S. SPAUDOS ir kartu pirmoji š.m. gegužinė, kurią surengė Sudburio Žuvautojų ir Medžiotojų "Gegužinio Vilko" Klubas spaudai paremti, praėjo sėkmingai, nors dalyvių skaičiumi nepasizymėjo. Gegužinės metu gautas pelnas \$198 taip paskirstytas: "Tėviškes Žiburias" \$85, "Moteriai" \$28, "Nepriklausomai Lietuvai" \$85. Iš viso \$198.

Klubo valdyba nuosirdžiai dėkoja J. Gatautienėi ir E. P. Juteliams už dovanotus laimikius loterijai ir visiems dalyviams už atsilankymą. Klubo valdyba Red. prierašas. "T2" reiškia nuosirdžią padėką už gautą paramą ir linki geriausios sėkmės klubo veiklai.

do, Izraelio premjero M. Begino laukia aštrūs pokalbiai su prez. J. Carteriu Vašingtone, kai jis ten atvyks už poros savaitių. M. Beginas yra gimęs 1913 m. Lenkijoje, Lietuvos Brastoje, teisę studijavęs Varšuvos universitete. Matydamas Lenkijai gresiantį pralaimėjimą kare su Vokietija, pasitraukė Vilniun. Kai Lietuvą 1940 m. okupavo Sovietų Sąjunga, M. Beginas buvo suimtas ir ištremtas Sibiran kartu su lietuviiais bei žydais. Jį išlaisvino gen. W. Sikorskio sutartis su Sovietų Sąjunga, užtikrinusi lenkų išleidimą į užsienyje organizuojamą Lenkijos kariuomenę, prasidėjus karui tarp nacių ir sovietų. Sutarties dėka M. Beginas atsidūrė Irane, bet jau 1942 m. nelegaliai atvyko Palestino ir ten suorganizavė pogrindinę grupę, pasižymėjusią žiauriu teroru prieš britus.

ŠYPSENOS

Ne ta galva Kartą Churchillis, skubėdamas iš parlamento rūmų, paėmė ne savo skrybėlę, nors atitiko dydį ir spalvą. Parlamentaras, grąžindamas jo skrybėlę, su pasitenkinimu pastebėjo: — Atrodo, mudviejų galvos vienodo dydžio. — Taip, tik iš lauko, bet ne iš vidaus, — atsakė Churchillis.

LIETUVIAI...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

ty, ateitininkai šiomet vėl rinksis į jubiliejinį devintąjį savo kongresą. Deja, dr. D. Jasaitis jame nebekalbės. O verta būtų jo paklausti po 50 metų, nes jo gyvenimas, darbai ir minties sklaidą visada atspindėjo didžiulius ateitininkijos idealus.

Besklaidydamas mūsų žurnalų kompleksus, kai buvau parašytas apie velionį parašyti, nustebeu, kad jokios jo amžiaus sukakties proga jis nebuvo net kukliu straipsniu užsimintas, nors ateinančiais metais jau būtų sulaukęs 80 m. amžiaus. Šios kuklios nekrologinės žinios apie iškeliauvusį amžinybėn taurų patriotą tebūna tik paskatu jį prisiminti išsamma apybraiža, nes jis savo gyvenimu ir darbais tikrai to užsitarnavo.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

TEL CHAPEL 2180 Hurontario St. 279-7443

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHAPEL 2357 Bloor St. W. 797-3152

Turner & Porter

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Tėviškes Žiburiai • 1977. VII. 7 — Nr. 27 (1430) • 7 psl.

Prisidėkime prie Lietuvos kankinių pagerbimo

Gausiems mūsų tautos kankiniams prisiminti ir pagerbti Anapilios sodyboje prie Toronto, Kanadoje, statoma paminklinė šventovė (Lithuanian Martyrs' Church). Turėdami galvoje, kad kankinių pagerbimas toli išeina už Toronto ribų ir yra visos išeivijos reikalas, kviečiame visus tą projektą paremti lėšomis.

Aukas, užpildant žemiau spausdinamą atkarpą, siųsti šiuo adresu:

Lithuanian Martyrs' Church
494 Isabella Avenue
Mississauga, Ont. L5B 2G2
Canada

Stambesnieji aukotojai bus atžymėti paminklinėje lontoje šventovės sienoje.

Lietuvos kankinių paminklinės šventovės finansų vajuos komitetas

Pavardė vardas
Adresas
(Pašto zona)
Auka \$.....

ST. CATHARINES, ONTARIO

PAPILDYMAS. "T2" 26 nr. informacija apie N. Gverzdytę papildoma ta prasme, kad ji baigė V. Ontario universitete Londone medicinos fakultete terapijos skyrių (occupational therapy). Be to, ji yra Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos narė.

VEL GERAI PASISEKE JONINĖS! Didoka, nauja, gerai įrengta, gerai vėdinama salė buvo apyplinė tautiečių iš visur, net iš tolimos Samrijos.

Išsiriakavo pagerbimui visa eilė Jonų. Kiekvienas gavo po gražią gėlę ir dar po bučkį iš "Miss Lithuanian Community" Daivos Setikaitės. Visa salė sugiedojo jiems "Ilgiausių metų". Meninę programą atliko Toronto "Gintaro" ansamblis. Pirmą kartą čia matėme visą programą, atlikta be jokios pertraukos. Didžiausia jaunystės dinamika! Pynė gražiausių tautinių šokių bei dainų, padidimų smuiko, trijų klarnetų ir trijų akordeonų muzikos. Žmonės ir šaukė, ir valiauo, ir plojo iki delnų įkaitimo. Pasibaigus visi buvo pagerbti padėkomis bei gėlemis. Ansamblio dainos grupė vadovauja Giedrė Paulionienė - Rinkūnaitė. Ji yra baigusi Kanadoje augstąjį moks-lą ir dar muzikos klasę. Jos vyras Rimas yra meno magistras ir muzikas. Šokių muzika irgi buvo gera, o salė — kaip ledas. Tad šoko visi gerai nusiteikę.

Suo parengimu, kuris pasižymėjo tikrai sklandžia tvarka, šauliai, ypač jų pirmininkas A. Setikas, gali pasie-didžiuoti. Tai tikrai buvo geras lietuviškas Joninių vakaras.

HETHERINGTON
(9 v.r. — 5.30 v.v.)
Marius Rusinas
1651 BLOOR STREET WEST, TORONTO ONTARIO

FRANK BARAUSKAS LIMITED, REALTOR
3828 Bloor St. West, Islington, Ont. M9B 1K8
Ištaigos telefonas: 233-3323
PRANAS BARAUSKAS, namų tel. 743-0100
FELIKSAS SENKUS 535-2625
ARVYDAS ZAKAREVIČIUS 245-0077

DRESHER-BARAUSKAS REAL ESTATE •
W. G. DRESHER REALTOR
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v., šeštadieniai — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

Okulistas

L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas 531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

- * Namų — Gyvybės
- * Automobilių
- * Komerčiniai

TORONT

Anapilio žinios

Tel. 277-1270

— Wasagoje ilgojo savaitgalio proga sekmadienio pamaldose š. m. liepos 3 dieną dalyvavo daug žmonių. Vasaros metu Wasagoje sekmadieniai ir toliau bus laikomos pamaldos 10 ir 11 v.

— Lietuvos Kankinių šventovė šią savaitę atliekami bokšto statymo darbai. Vykdomi šventovės ir salės vidaus įrengimai. Statybai aukoją \$125: J. P. Vegliai; po \$100: A. J. Ramonai, M. D. Reginos, P. Sutkaitis (New Market, Ont.), J. Venckus (Vancouver, B.C.), ir H. Drabato. Visiems geradariams nuosirdi padėka.

— Praėjusį pirmadienį iš šios parapijos Sv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas a.a. Antanas Lapaitis. Velionies žmonai, dukroms ir artimiesiems nuosirdi užuojauta. Velionies prisiminimų vietoj gėlių šventovės statybai aukoją po \$20: J. L. Dainauskai, dr. J. Dainauskas su šeima, J. J. Jacobs, A. R. Bradley (visi iš JAV), A. K. Simučiai, Z. O. Gir-dauskai.

— Anapilio Moterų Būrelis šį rudenį kapinių langmio dienos proga Anapilyje rengia Irenos Šimone-lienės iš Montrealio ir Sofijos Pace-vičienės parodą. Kapinių langmio diena — spalio 29.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 11 v. r., už a.a. Viktorą Mikšį (5 metų mirties metinių proga) ir a.a. Jurgį Strolį; Wasagoje 11 v.r. — už a.a. Salomėją Satkevičienę ir a.a. Liudą Racevičių.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Pradedant liepos 4 d. klebonas su šeima atostogauja. Pirmos pamaldos po atostogų įvyks rugpjūčio 7 d., 9.30 v. ryto. Rugpjūčio 14 Toronto pamaldų nebus, jos įvyks Romuvos skautų stovykloje. Klebonas bus grįžęs rugpjūčio 1 arba 2 d. Atostogų metu pastoracinius patarnavimus atliks kun. Juris Calitis, Sv. Andriejaus parapijos klebonas. Reikalui esant, parapijiečiai prašomi skambinti V. Dauginiui 533-1121 arba namuose 822-7376, kuris susisieks su kun. Caličiu arba liet. klebonu.

— Kun. A. Žilinskis dėkoja p-lei Elzei Jankutei, padovanėjusiai klebonui liturgines stulas tautiniais motyvais. Taip pat padėka tenka p-lei Antosei Baltrušaitytei, kuri juostas išaudė.

— Women's College ligoninėj serga Ona Lorencienė

Lietuvių Namų žinios

— Praėjusį sekmadienį popietenį surinko apie 200 svečių, o jų knygoje pasirašė: A. ir G. Dzirvonai ir Rusteikių šeima iš Čikagos, J. Zadvicius ir M. Melinauskienė iš Arizonos, R. Jaudėgytė iš Omahos, Nebraska, B. ir B. Gintvainiai iš Baltimorės, Kairiūnaitė iš Kalgaro, dr. Juodis, Galčiūnai iš Montrealio, M. Pavilionis iš Nordland, Ont., A. Kriškiūnas iš Brantfordo, Ont., V. Stelemėkas iš Australijos.

— V. Genčiaus vadovaujamas šachmatų mėgėjų būrelis ir atostogų metu ketvirtadieniais žaidžia 7 v.v. LN bibliotekoje.

— LN Vyrų rengia LN poilsio stovyklą Tėvų pranciškonų vasarvietėje Wasagoje. Stovykla prasidės liepos 30, šeštadienį, ir baigsis rugpjūčio 7, sekmadienį. Veiks virtuvė, bus įdomi programa. Susidomėję prašomi registruotis LN.

— Per 5 savaites kooperatiniais butais susidomėjusių atsirado 140. Pritarimų pareiškimas yra svarbus perzonavimui. Pritaria prašomi rašyti: Lietuvių Namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6P 1A6; arba skambinti 533-9030.

— LN administracija praneša, kad dar yra neišnuomoti salių gruodžio, sausio, vasario ir kovo mėnesiams. Lietuvių organizacijos, norinčios pasinaudoti LN patalpomis, prašomos kreiptis į administraciją iš anksto. Lietuviams duodama didelė nuolaida.

— LN Moterų Būrelis š.m. spalio 29-30 d. d. yra numatęs su rengti Gedimino Pilies menėje prieš 2 metus mirusios tapytojos Editos Stankuvienės paveikslų parodą.

— Poilsio savaitę užbaigdami, LN Vyrų Tėvų pranciškonų stovykloje Wasagoje rugpjūčio 6, šeštadienį, rengia gegužinę.

WASAGOJE - SPRINGHURST BEACH, prie pat ežero kranto, išnuomojamas modernus, su visais įrengimais privatus butas dviem savaitėmis — nuo rugpjūčio 17 iki rugpjūčio 30 d. Skambinti po 6 v.v. p. V. tartienei Toronte 536-4207.

FOTOGRAFAŠ įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydū tel. 537-3684.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.v.p. telefonu 535-4329.

COLLEGE — RUSHOLME RD. RAJONE išnuomojami su baldais du kambariai ir virtuvė. Tel. 534-5483 Toronte.

“VENUS FLORISTS”. Gėlės visoje kom. 231 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Telefonai: 534-4645 arba vakarais 533-4037. Savininkė A. Putninskė kalba lietuviškai.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Vakarinės sekmadienio Mišios mūsų šventovėje vasaros metu laikomos 8.30 v., vietoj 7 v. Mūsų stovyklavietėje Wasagoje Mišios sekmadieniai — 11 v. r.

— Liepos ir rugpjūčio mėn. biuletenis išeis tik pirmą mėnesio sekmadienį.

— Aušros stovykla Wasagoje prasidėjo liepos 3 d. Suvažiavo nemažas būrys jaunimo. Stovykla pradėta Mišiomis, kurias atnašavo kun. Eugenijus Jurgutis, OFM, ir pasakė tai progai pamokslą. Kun. Eugenijus yra stovyklų kapelionas, komendantas A. Janeliūnas. Berniukų vadovai — A. Nakrošius, D. Abromaitis, A. Morkūnas, P. Mačionis. Sporto vadovas — P. Kuras. Mergaičių vadovė — R. Sapokinaite. Kitos pareigūnės: R. Cepalytė — meno mokytoja, R. Girdauskaitė — rankdarbių, R. Gustaitė — dainavimo ir vakarinių programų vadovė, S. Underlytė — tautinių šokių, J. Dūdaitė — dramos, D. Lukavičiūtė — liuanistikos, L. Lukavičiūtė — jaunųjų mergaičių vadovė. Ūkvedys — K. Sapokinas, gail. sesuo — B. Lelienė. Stovyklą organizavo par. tarybos jaunimo sekcija, kuriai pirmininkauja inž. A. Čepas. Stovyklautojų maitins ponios: B. Greičiūnienė, B. Dicevičienė, O. Drasutienė, A. Dubinskienė, A. Podsideckienė, D. Tarvydienė ir J. Vitkūnienė. Stovyklų adresas: Franciscan Fathers Camp, New Wasaga, Elmvale, Ontario. Tel. 1-705-429-2788.

— Ateitininkų stovykla Wasagoje prasidės liepos 17, sekmadienį. Visi kviečiami iš anksto registruotis. Registracijos blankai gaunami abiejose Toronto liet. kat. parapijose.

— Primename, kad sekmadienio Mišių pareiga vasaros metu nepanaikinama. Jei kas nespėja išklausyti Mišių rytą, gali tai padaryti sekmadienio vakarą 8.30 mūsų šventovėje.

— Užuojauta Elmai Padolskienei, mirusios mamytės Liudvikai Slapei-lienei Brazilijoje.

— Kun. Benediktas Bagdonas, OFM, Sv. Juozapo ligoninėje gana sunkiai serga.

— Dėkojame par. stovyklavietės priežiūros sekcijai, kuriai vadovauja V. Taseckas, už atliktus darbus. Nuolatiniai padėjėjai ir sekcijos nariai — B. Genčius, A. Arlauskas ir P. Skrupskas. Praėjusį šeštadienį talkino J. Drasutis ir L. Dūda. Visus skaniai maitino B. Greičiūnienė ir O. Drasutienė. Ypatinga padėka K. Poškiei, kuri supirko medžiagas ir pasiūvė per 100 užvalkalų čižulinams.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Bernicę Zelis, užpr. O. A. Tamošauskai, 8.30 Gyvojo Rožinio intencija, užpr. valdyba, 9 v. už Praną Romeiką, užpr. B. Z. Romeikos, 9.30 už Joną Zuloną, užpr. D. Zulonienę; sekmadienį 8 v. už Petriulį šeimos mirusių, užpr. M. S. Petriulį, 9 v. už Valeriją ir Kazį Zazus, 10 v. už Juzę Gailiūnienę, užpr. E. Senkuvienę, 11.30 v. už parapiją, 8.30 v. v. už Vladą Jaškų, užpr. E. Jaškuvienę.

PADEKA

Reiškiame nuoširdžią padėką p.p. Augustai ir Antanui Masioniams Wasagoje už mums paaugotą laiką, už pagalbą, nuoširdumą, transportaciją ir viešnagę, trukusią net dvi savaites.

Nuoširdus aciu p.p. Zailauskams Wasagoje. Malonu buvo susitikti bei atnaujinti pažintį, prisiminti pirmąsias dienas Kanadoje. Aciu p. Zailauskienei už triušą ir nuoširdžias vaišes.

Nuoširdžiai dėkojame Teresei ir Everistui Apanavičiams, gyv. Hamiltone, už malonų vaišingumą, apdovymą įdomesniu Hamiltono vietų bei transportaciją į Wasagą.

Nuoširdžią padėką reiškiamo Al-donai ir Vytiui Apanavičiams, gyv. Hamiltone, už vienišnagę jų namuose, lietuviškus skanūs valgius ir malonias praleistą laiką.

Visiems dkingi —
Leonas ir Ursulė Opanavičiai
 St. Paul, Alberta

PADEKA

Nerandu tinkamų žodžių išreikšti savo dėkingumui ponios ir panelės, kurios su tokiu nuoširdumu suruošė man mergvakarį. Ypač aš dėkoju B. Gataveckienei, kuri per palyginti tokią trumpą laiką suorganizavo toki puikų ir turtingą mergvakarį. Taip pat dėkoju savo krikšto mamai T. Sekonienei už labai nuoširdžius linkėjimus mano vyriui Vytautui ir man žengiant į naują vedybinių gyvenimą. Taip pat esu labai dėkinga: A. Abromaitienei už taip meniskai papuoštą džiovintom gėlių, juostele ir gintaru mano rengėjų ir viešnių knyga; brangiai te-tai B. Imbrasienei, atvykusiai iš Lietuvos ir mūsų vestuvės ir atvežusiai geriausių linkėjimų nuo giminių.

Mano nuoširdžiausia padėka visoms mieloms viešnioms už tokias labai gražias ir vertingas dovanas, kurios mudviem padės pradėti naują gyvenimą. Dar sykį labai nuoširdus lietuviškas aciu.

Rūta Jonušaitė-Zilinskienė

GEĖLES ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 valandos vakaro Toronte.

KLK krašto valdyba, kuri išsiuntinėjo leidinį "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania" Kanados parlamento nariams, iš Marcel Lambert gavo šį atsakymą: "Bus labai įdomu pasekti Sov. Sąjungos reakciją būsimoje Belgrado konferencijoje į visus pranešimus, liečiančius Helsinkio susitarimus."

KL Katalikų Centras pasiuntė raštą Lenkijos kardinolui S. Wyszyńskiui Seinų lietuvių pamaldų reikalui, prašydamas, kad Seinų bazilikoje būtų leistos reguliarios sekmadienio pamaldos lietuvių kalba. Neseniai gautas atsakymas iš kardinolo sekretoriaus. Jame sakoma, kad Seinuose netoli bazilikos esanti šventovė-filija pavesta lietuvių dispozicijai. Apie lietuvišką pamaldas pačioje bazilikoje neužsimenama.

KLK Centras išsiuntinėjo Ni-jolės Sadūnaitės kalbą, pasakytą sovietiniame Vilniaus teisme ir išverstą į anglų kalbą, įvairių valstybių atstovyboms Kanadoje. Iš Ispanijos ambasados gautas gražus padėkos laiškas su geriausiais linkėjimais KLK Centrui.

Tautybių savaitės — Karavano metu televizijai buvo filmuojamos programos aštuoniuose paviljonuose, kurių tarpe buvo ir "Vilnius". Trijų valandų programa per Karavaną bus transliuojama per Maclean - Hunter Cable 10 stotį liepos 6 d., 9 v.v.

Tautybių savaitės — Karavana karalaite "Miss Caravan" išrinkta indietė Jaz Grenzl, o princiese — Lilija Zenkevičiūtė. Ligšiolinė karalaite Ramona Siminkevičiūtė savo karūną perdavė naujai išrinktajai. Geriausio paviljono prizas paskirtas "The Perth" (skotu). Iškiliųjų burmistru išrinktas Toronto operos paviljono burmistras Rodney Anderson. Geriausia pramogine grupe išrinkta ukrainiečių paviljono "Kievas" šokėjų grupė "Kalyna". Be to, atžymėti paviljonai — "Odesos" už geriausią muzikinį teatrą, "Vardas" (vengrų) — už geriausią maistą, "Prahos" — už geriausią dekoravimą, operos paviljonas — už geriausią sceninį apipavidalinimą.

Vincas ir Elena Vasiliauskai iš Čikagos, minėdami savo 50 metų vedybę sukaity, atsiuntė auką "TŽ" — \$25. Dėkojame už paramą ir linkime geriausios sėkmės.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms rengėjoms už man suruoštą tokią gražų mergvakarį. Žinau, kiek daug tai pareikalavo iš jūsų darbo, rūpestių ir išlaidų. To aš niekad nepamiršiu.

Dėkoju poniai Vitkieniui už gražų pravėdimą, už gerus linkėjimus, už įteiktą knygą, dailiai surašytą ir gražų eilėrašį.

Dėkoju poniai Dicksonienei už puikų salės išpuošimą, ypač mano stalo. Aciu visoms, kurios prisidėjo prie išpuošimo salės. Taip pat aciu už gražias gėles.

Dėkoju poniai M. Žymantienei, daug dirbusiai ir gražiai paruošusiai valgius. Dėkoju visoms rengėjoms, kurios prisidėjo prie valgių paruošimo, prie svečių aptarnavimo ir prie virtuvės darbu, ypač Marytei Jasionytei ir poniai Lukošienei.

Dėkoju visoms rengėjoms ir viešnioms už tokias gražias bei vertingas dovanas, už gražius atsilankymą. Dėkoju toms, kurios prisidėjo, bet negalėjo dalyvauti bei pasidžiaugti kartu su manimi nors kelias valandas.

Tas vakaras paliks man ne tik knygoje įrašytas, bet ir mano širdyje. Niekad aš jūsų nepamiršiu savo gyvenime. Dar kartą tariau nuoširdžiausią aciu.

Angelė Čaplikaitė

PADEKA

Nuoširdžiai dėkojam visoms rengėjoms, ypač poniai Vaserienei, už suruošimą mums prieš vestuvinių pobūvio. Dėkojame visoms rengėjoms ir viešnioms už gražias bei vertingas dovanas ir už gausias vaišes. Tas vakaras paliks mums amžinai atmintyje.

Patricia Wishart Caplikas
 ir Vacys Caplikas

NATURALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

QUEEN ST. W. — LANSLOWNE AVE. RAJONE išnuomojami su baldais ar be jų 2 kambariai ir virtuvė 1-2 asmenims. Skambinti 364-6774.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

ATEITININKŲ STOVYKLAI Wasagoje reikia šeimininkų. Suinteresuotos dėl sąlyg skambinkite p. Poškienėi telefonu 533-5464 Toronte.

Baltiečių žygis į Vašingtoną

Baltiečių žygis — už žmogaus teises įvyks rugsėjo 24 d., 12-3 v.p.p., Vašingtone prie Lincoln paminklo (Lincoln Memorial). JAV prezidentas J. Carter kviečiamas kalbėti jame apie žmogaus teises.

Vykdomojo komiteto iki šiol atlikti darbai:

1. Jau spaudinami ir tuoj bus išsiuntinėti kolonijom plakatai.
 2. Vykdomojo komiteto narys 1977 m. birželio 12 d. padarė pranešimą apie demonstracijas JAV LJS tarybos suvažiavime Filadelfijoje.

3. Jaunimas iš Ročesterio, Niujorko, Filadelfijos ir Kleve-

KANADA JIEŠKO SAVĘS

Kanadiečiams prancūzams, nepatenkintiems savo dabartine būkle Kanados konfederacijoje, pradėjus grasinti atsiskyrimu, angliškoji Kanada ėmė rūpintis krašto likimu. Praėjusią žiemą tuo reikalu įvyko eilė konferencijų, vadintų daugiakultūriškumo vardu. Bet daugiakultūriškumas prancūzams neimponavo, nes jie nori daug daugiau. Tad neseniai gimė naujas tų konferencijų vardas — "Destiny Canada Destinee".

Pirmoji tokių konferencijų įvyko birželio 26-28 d.d. Toronte, Yorko universiteto patalpoje. Su federacinės vyriausybės pritarimu, Ontario vyriausybei apmokant \$250,000 saskaitą (delegatai gavo ne tik nakvyne ir maistą, bet ir kelionės išlaidas), ją organizavo Yorko universiteto prezidentas H. I. MacDonald, padedamas būrio savo universiteto profesorių.

Organizacinė komisija savo

Toronto "Gintaro" pasirodymas St. Catharines Joninėse birželio 25 d. buvo publikos labai šiltai įvertintas. "Gintaras" džiaugiasi, kad turėjo progą palinksminti kaimynystės lietuvių ir dėkoja Lietgaros pusialio šaulių kuopai už pakvietimą.

Dalia Blauzdžiūnaitė iš Montrealio, "TŽ" bendradarbė ypač fotografijų srityje, rengiasi ištekti už torontiečio inž. Rimvydo Sondos. Nuotakai birželio 27 d. buvo surengtas mergvakaris Prisikėlimo par. Parodų salėje. Dalyvavo ir jos motina p. Blauzdžiūnienė, sesuo Linda ir sužadėtinio motina Elzbieta Sondienė. Sutuoکتuvės numatytos rugsėjo mėn. Montrealyje.

Torontietis Jonas Maniškis sulaukė deimantinės amžiaus sukaikties. Birželio 25 d. pas jį susirinko gausus būrys bičiulių ir pasveikino vardadienio bei gimtadienio proga. V. Stiukys pasakė atitinkamą kalbą, o St. Jokūbaitis paskaitė V. Krėvės fragmentą iš "Dainavos šalies senų žmonių padavimų". Visi linkėjimus išreiškė sukaiktuvinkinkū, sugiedodami "Ilgiausių metų".

Sudburio medžiotojų ir žuvaltojų klubas "Geležinis Vilkas" ir šiais metais vėl surengė tradicinę gegužinę Kanados lietuvių spaudai paremti. Iš gauto pelno "TŽ" paskirta \$85. Šią sumą persiuntė klubo pirm. J. Remeikis. Tai girtinas užmojis savąjį spaudai paremti. Iš kitų lietuvių kolonijų dar Londono, Ont., lietuviai beveik kasmet rengia spaudos balių tuo pačiu tikslu. Toronte ir Montrealyje patys laikraščius leidėjai rengia spaudos balius savo nepriteklams padengti.

A.a. Antanas Lapaitis, 59 m. amžiaus, staiga mirė liepos 1 d. Velionis, grįžęs iš darbovietės (Forde) ir namus, staiga suknubo ir mirė. Paliko žmoną ir dvi universitetą baigusias dukras. Palaidotas iš Lietuvos Kankinių parapijos Sv. Jono lietuvių kapinėse liepos 4 d.

Televizijos programoje "Connections" liepos 3 d. tarp kitų retų asmenų, kurių profesijas turėjo įspėti televizijos programos nariai, buvo parodytas ir Karpis, 32 metus sėdėjęs JAV kالجėjimuose. Kad jis yra lietuvių kilmės, nebuvo minėta. Šiuo metu jis gyvena Ispanijoje, rašo knygą ir renka medžiagą filmui.

lando pažadėjo įsteigti vietinius komitetus, kurie organizuotų susisiekimo priemones, žinių telkimą ir t.t.

4. 1977 m. birželio 19 d. Klevelande vykd. komiteto narys JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos suvažiavime kalbėjo apie demonstracijas.

5. 1977 m. birželio 26 d. įvyko vykd. komiteto posėdis Kultūros Centre, Southfield, Michigan.

Tikimės, kad demonstracijose dalyvaus 2,000 lietuvių, latvių ir estų.

Baltiečių žygio už žmogaus teises vykd. komitetas

nuožiūra sukvietė ir delegatus provincinių principu, stengdamasi duoti skersinį Kanados gyventojų pjūvį. Reikia pasakyti, kad tas jiems didele dalimi pasisekė, nes 540 delegatų tarpe buvo ne tik profesorių, rašytojų, menininkų, spaudos, radijo, televizijos atstovų, teisininkų, kunigų, mokytojų, bet ir nemažas skaičius eilinių miestelio gyventojų. Trūko čia tik bent minimalinio naujųjų kanadiečių atstovavimo. Mes buvome toje masėje tik 2-3, ir tai patekė ne per įprastinius etninių grupių kanalus.

Konferencijai rengėjai pateikė kelis klausimus: a. ką padarėme ir ko nepadarėme praeityje? b. ko norime dabar? c. kokia kaina Kvebekas sutiktų pasilikti konfederacijoje ir ar anglosaksai sutiktų tą kainą mokėti? Tai platus ir įdomūs klausimai, apie kuriuos daugiau bus sekančiuose "TŽ" numeriuose.

A. Rinkūnas

Kanados Lietuvių Medikų Draugijos pirm. dr. J. Sungaila įteikė Draugijos vardu Tautos Fondo Toronto apylinkės atstovybei \$500 auką. Džiugu, kad mūsų profesionalai ne tik mokslu, darbu, bet ir turtu remia tėvynės laisvinimo darbą.

Antanas Bačėnas, 92 m. amžiaus, 15 metų su žmona kentėjęs Sibire, dabar gyvenantis pas savo dukrą Bramptone, lankėsi "TŽ" redakcijoje, kur papasakojo savo pergyvenimus. Kanadoje jis su žmona gyvena jau 17 metų, tačiau skaudžiausiųjų pergyvenimų Sibire negali pamiršti. Sibiras su žmona buvo sovietų išvežtas 1941 m. Vėžė prekinuose vagonuose, kur sąlygos buvo nežmoniškos. Sibire buvo laikomas daugiausia Dubinkoje ir Igarkoje. Daugiausia A. Bačėnas buvo kankinamas sovietinių tardytojų (pasakodamas parodė išsukinetus rankų sąnarius). Po 15 metų priverstinių darbų jis ir žmona buvo paleisti Chruščiovo laikais. Grįžęs į tėviškę, rado ją sunaikintą. Po ilgų pastangų gavo leidimą išvykti Kanadon pas gimines, kur ir dabar gyvena. Šiuo metu abudu buvę Sibi-ro kaliniai susirūpinę Belgrado konferencija ir tikisi, kad joje bus pabrėžtos žmogaus teisės, kurių niekad nesilaikė ir nesilaiko Sov. Sąjunga.

"TŽ" redakcijoje lankėsi tolimas svečias Vyt. Juozas Stelemėkas iš Australijos Sydnejaus. Jis lankėsi Lietuvoje ir grįždamas aplankė keletą kitų kraštų. Taip pat lankėsi J. Venckus iš Kanados vakarų ir paliko auką "TŽ".

Atitaisymas. "TŽ" 26 nr. idėtoje Juzės ir Albino Plioplių užuojautoje įsibrovė dvi klaidos. Turėjo būti: Aleksuiki Valevičiui mirus; Pranu Juozaičiui (ne Juozui). Atsiprašome. Klaidos įvyko priimant užuojautų telefonų.

Leonas Kossaras, tautybių savaitės — Karavano organizatoriaus, pareiškė įteiksiąs prašymą CRTC komisijai, duodančiai leidimą daugiakultūrei televizijos stočiai steigti. Tai jau trečias kandidatas. Pirmasis tą mintį iškėlė ir prašymą padavė italų veikėjas ir laikraščio leidėjas Dan Ianuzzi. Jo įkandin sekė J. Lombardi, turįs radijo stotį CHIN. Kanados Radijo ir Televizijos Komisijos viešas pasėdis bei apklausa bus š. m. rugsėjo 20 d.

MOKSLEIVIŲ ir JAUNUČIŲ STOVYKLA

Tėvų pranciškonų stovyklavietėje N. Wasagoje

prasidės liepos 17, sekmadienį, baigsis liepos 30, šeštadienį.

Registracijos blankai gaunami Prisikėlimo parapijos raštinėje.

Stovyklos mokestis:

1 vaikui 1 savaitei \$ 50
 2 vaikam 1 savaitei \$ 95
 3 vaikam ir daugiau 1 savaitei \$130
 (iš tos pat šeimos)

Kviečiame visus berniukus ir mergaites atvykti į šią ateitininkų organizacijos rengiamą stovyklą nes čia:

* graži gamta
 * sveikas oras ir švarus vanduo
 * geras maistas
 * lietuviška nuotaika
 * įdomios programos ir užsiėmimai
Ateitininkų tėvų komitetas

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ POILSIO STOVYKLA

Tėvų pranciškonų vasarvietėje WASAGOJE.

Stovykla atidaroma liepos 30, šeštadienį, uždaroma rugpjūčio 7, sekmadienį

Mokestis: vienam asmeniui — \$10, šeimai — \$20.

Sudaryta įdomi ir įvairi programa • Veiks virtuvė. Stovyklos užbaigimui

rugpjūčio 6, šeštadienį rengiama šauni

GEGUŽINĖ

Maloniai kviečiame visus lietuvius atostogauti šioje pirmoje Lietuvių Namų stovykloje.

Registracija — Lietuvių Namuose. Tel. 533-9030

T. Lietuvių Namų Vyrų

Reikalingas vedėjas

Toronto Lietuvių Namams:

- * kalbantis lietuviškai ir angliškai
- * sugebą administruoti klubą ir personalą
- * turintis finansinį patyrimą
- * pajėgus bendradarbiauti su publika ir valdžios pareigūnais

Darbas pastovus. Atlyginimas pagal susitarimą.

Rašyti:

W. S. Kuzmas